Државен завод
за статистика

ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ
ВО СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА 2025

ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

ВО СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, 2025

Жените и мажите во Северна Македонија, 2025

Издавач: Државен завод за статистика
Даме Груев бр. 4, Скопје
Република Северна Македонија
тел.: +389 (0)2-3295-600
факс: +389 (0)2/3111-336
Поштенски фах 506

Одговара: Дејан Станков, директор
Уредник: Татјана Ѓорѓиевска
Лектор на македонски јазик: Виолета Караџовска Стојанова
Дизајн: Нита Хаџихамза Гаши
Печатено во: Полиестердеј, Скопје
Тираж: 100 примероци
Број на страници: 103
Година на издавање: 2025

При користење на податоците да се наведе изворот:
Државен завод за статистика на Република Северна Македонија (2025) Жените и мажите во Северна Македонија

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

31:314.117-055.1/.2(497.7)"2025"
314.117-055.1/.2(497.7)"2025"

ЖЕНИТЕ и мажите во Северна Македонија : 2025 / [уредник Татјана Ѓорѓиевска]. - Скопје : Државен завод за статистика, 2025. - 103 стр. ; 20 x 20 см

ISBN 978-608-227-359-4

а) Население -- Полова структура -- Македонија -- 2025 -- Статистика

COBISS.MK-ID 66044933

Sweden
Sverige

UN WOMEN

Развивањето и печатењето на оваа публикација беа поддржани во рамките на програмата на UN Women „Промовирање на родово одговорно управување во Република Северна Македонија" финансирана од Шведска. Мислењата и ставовите изразени во оваа публикација се мислења и ставови на авторите и нужно не ги претставуваат мислењата и ставовите на UN Women, Обединетите нации или на другите придружни организации, или Шведска како донатор.

СОДРЖИНА

Скратеници	4
Предговор	5
Клучни настани во поглед на законодавството и политиката за родова еднаквост во Северна Македонија	6
1. НАСЕЛЕНИЕ	11
2. ЗДРАВСТВО	33
3. ОБРАЗОВАНИЕ И КОМУНИКАЦИИ	41
4. ЕКОНОМСКО УЧЕСТВО	63
Структура на заработувачка	79
5. СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	83
6. МОЌ И ДОНЕСУВАЊЕ ОДЛУКИ	89
7. КРИМИНАЛ И ПРАВДА	95

СКРАТЕНИЦИ

АРС	Анкета за работна сила
ДЗС	Државен завод за статистика
ЕУ	Европска Унија
Истанбулска конвенција	Конвенција на Советот на Европа за спречување и борба против насилството врз жените и семејното насилство
ИКТ	Информациски и комуникациски технологии
НАП	Национален акциски план
ОН	Обединети нации
ЦОР	Цел(и) за одржлив развој
ТФР	Тотална стапка на фертилитет
CEDAW	Конвенција за елиминација на сите форми на дискриминација врз жените
GREVIO	Експертско тело на Совет на Европа за имплементација на Истанбулската конвенција
NEET	Лица што не се вработени и не посетуваат образование или обука
UN Women	Тело на Обединетите нации за родова еднаквост и зајакнување на жените

ПРЕДГОВОР

Почитувани корисници,

Родовата статистика игра клучна улога во обликувањето на политиките и иницијативите насочени кон постигнување родова еднаквост. Тие обезбедуваат емпириски докази кои информираат за донесување одлуки, ги истакнуваат разликите и го следат напредокот со текот на времето. Државниот завод за статистика (ДЗС) беше во првите редови во собирањето, анализирањето и споделувањето на родово распределени податоци во нашата земја, а со тоа поттикнувајќи подлабоко разбирање на динамиката меѓу жените и мажите во различни сектори.

Од своето основање во 2000 година, па сè до денес, публикацијата „Жените и мажите во Северна Македонија" служи како камен-темелник, нудејќи увид во демографските, образовните и економските карактеристики на населението. Ова четиринаесетто издание ја продолжува традицијата на обезбедување на сеопфатни и ажурирани статистички податоци, што ја одразува посветеноста на ДЗС за одржување на континуитетот на податоците, истовремено воведувајќи нови индикатори што ги прикажуваат новите трендови и предизвици.

Соработката помеѓу ДЗС и UN Women беше клучна за подобрување на квалитетот и опсегот на родовите статистики во земјата. Ова партнерство осигурува дека податоците не само што се придржуваат до меѓународните стандарди, туку и се однесуваат на специфичните потреби на политичкиот пејзаж на државата. Презентираните индикатори им овозможуваат на засегнатите страни да ја следат ефективноста на иницијативите за родова еднаквост и да ги идентификуваат областите за кои е потребна понатамошна интервенција.

Преку испитување на трендовите во образованието, вработувањето, здравството и донесувањето одлуки, оваа публикација нуди нијансирана перспектива за напредокот и назадувањето во работата за родова еднаквост. Таа служи како суштинска алатка за креаторите на политики, истражувачите и застапниците посветени на создавање рамноправно општество каде што можностите и резултатите не се одредуваат според полот.

Ги покануваме читателите да се вклучат во презентираните податоци, да размислат за направените чекори и да ја препознаат работата што останува. Само преку информирана анализа и заеднички напори можеме да продолжиме да напредуваме кон иднина каде што родовата еднаквост е жива реалност за сите наши граѓани.

Директор
д-р Дејан Станков

КЛУЧНИ НАСТАНИ ВО ПОГЛЕД НА ЗАКОНОДАВСТВОТО И ПОЛИТИКАТА ЗА РОДОВА ЕДНАКВОСТ ВО СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

1991	• Пристапување кон Конвенцијата за елиминација на сите форми на дискриминација врз жените (CEDAW) и потпишување на Факултативниот протокол што стапи на сила во 2003 година
1995	• Потпишување на Пекиншката декларација и на Платформата за акција, донесени на Четвртата светска конференција за жените во Пекинг
1997	• Донесена Одлука за формирање Одделение за унапредување на родовата еднаквост при Министерството за труд и социјална политика
1999	• Донесен првиот Национален акциски план за родова еднаквост
2001	• Се воведува родова квота, која налага 30% од кандидатите на изборните листи на национално и на локално ниво да бидат од помалку застапениот пол
2003	• Основан е Клуб на пратенички – неформална и меѓупартиска група на пратенички од Собранието на Република Северна Македонија
2005	• Донесен Закон за работни односи, со одредби за заштита од дискриминација и еднакви можности на жените и мажите
2006	• Донесен Закон за еднакви можности на жените и мажите • Основана Комисија за еднакви можности на жените и мажите во Собранието на Република Северна Македонија • Родовата квота за изборите е проширена и налага секое трето лице на кандидатските листи да биде од помалку застапениот пол
2007	• Одделението за унапредување на родовата еднаквост при Министерството за труд и социјална политика (1997) се реорганизира и прераснува во Сектор за еднакви можности, со што се унапредува неговиот статус и му се дава севкупна одговорност за унапредување на статусот на жените и мажите во сите сфери на општествениот живот • Назначени координатори за еднакви можности на жените и мажите во сите институции на централно и на локално ниво • Донесен вториот Национален акциски план за родова еднаквост за периодот 2007 – 2012 година

2010	• Донесен Закон за спречување и заштита од дискриминација • Донесена Стратегија за безбедно мајчинство за 2010 – 2015 година, со НАП за нејзино спроведување
2011	• Донесена Стратегија за сексуално и репродуктивно здравје за 2011 – 2020 година, со НАП за нејзино спроведување
2012	• Донесена Стратегија за родово одговорно буџетирање (2012 – 2017) • Донесен првиот НАП за имплементација на Резолуцијата 1325 на Советот за безбедност на ОН Жените, мирот и безбедноста (2013 – 2015) • За првпат во Северна Македонија донесен Закон за минимална плата – не се однесува експлицитно на жените, туку ги опфаќа ниско платените работни места на кои преовладуваат жените
2013	• Донесена првата Стратегија за родова еднаквост за 2013 – 2020 година • Донесен Закон за прекинување на бременоста (Закон за абортус) – со кој се ограничува пристапот на жените до абортус
2014	• Донесен Закон за спречување и заштита од семејно насилство • Концептот на родово одговорно буџетирање (РОБ) е воведен и за првпат спроведен во државните институции и во единиците на локалната самоуправа
2015	• Измени и дополнувања на Изборниот законик, со кои се зголемува родовата квота од 30% на 40% застапеност на помалку застапениот пол на кандидатите на изборните листи • Измени и дополнувања на Законот за работни односи – со кои се налага еднаква плата за жените и мажите и еднаков третман во поглед на вработувањето, работното време, условите за работа, професионалните шеми за социјално осигурување и отсуството од работа
2017	• Донесен Закон за ратификација на Конвенцијата за спречување и борба против насилството врз жените и семејното насилство (Истанбулска конвенција) (која беше потпишана во 2011 година, а стапи на сила во 2018 година) • Измени и дополнувања на Законот за минимална плата – за изедначување на минималната плата со националниот просек за работниците во текстилната, кожарската и чевларската индустрија, каде што најголем дел од вработените се жени

2018	• Донесен третиот Национален акциски план за родова еднаквост за 2018 – 2020 година • Донесен НАП 2018 – 2023 за имплементација на Истанбулската конвенција – за усогласување на националното законодавство со одредбите од Конвенцијата, како и исполнување на обврските за спречување родово базирано насилство, обезбедување ефективна заштита на жртвите и гонење и казнување на сторителите • Измени на Методологијата за стратегиско планирање и подготовка на Годишната програма за работа на Владата – кои придонесоа за воспоставување механизам за вклучување на родовата перспектива во стратегиските планови и годишните програми и следење на нивната реализација • Донесена Стратегија за развој на женското претприемништво 2019 – 2023 година – со цел да се развие претприемачки екосистем за континуирано унапредување на женското претприемништво, преку вклучување на сите релевантни засегнати страни, зголемување на бројот на старт-ап претпријатија во сопственост на жени, зголемување на бројот на вработени во фирми основани од жени и зголемување на бројот на жени вработени во претпријатијата • Донесени измени на Законот за учебници за основно и средно образование – со цел да се ограничат дискриминирачките и стереотипни содржини во учебниците и да се обезбеди квалитет • Донесени измени на Законот за основно образование – со кои се воведе одредба за антидискриминација
2019	• Донесен нов Закон за прекинување на бременоста (Закон за абортус) – со кој се укинаа одредбите за задолжителниот период за советување и други административни бариери за остварување на правото на абортус • Донесен нов Закон за социјална заштита – реформа на целокупниот систем на социјална заштита за поефективно исполнување на потребите на граѓаните, при што особено значајно место заземаат жените и девојките од ранливите категории
2020	• Донесен Закон за спречување и заштита од дискриминација – со кој се признаваат родовиот идентитет и сексуалната ориентација како дискриминирачки основи и се воведува концептот на интерсекциска дискриминација • Донесен вториот Национален акциски план за спроведување на Резолуцијата 1325 на Советот за безбедност на ОН (2020 – 2025)

2021	• Донесен Закон за спречување и заштита од насилство врз жените и семејно насилство – усогласен со барањата на Истанбулската конвенција
2022	• Донесена нова Стратегија за родова еднаквост 2022 – 2027 година, која содржи јасно наведени општи и специфични цели, очекувани резултати и индикатори за следење и евалуација • Поднесен е првиот извештај од Северна Македонија до GREVIO - експертското тело при Советот на Европа за имплементација на Конвенцијата на Советот на Европа за спречување и борба против насилството врз жените и домашното насилство – Истанбулската конвенција • Донесен е Закон за буџети со кои за прв пат се регулира принципот на родово одговорно буџетирање и обврската за вклучување на родови индикатори и родово буџетска изјава на централно и на локално ниво • Донесен е предлог-законот за измена и дополнување на Законот за данокот на додадена вредност со кој се намалува стапката за прометот со менструални производи • Отворен е Ресурсен центар за родово одговорно креирање на политики и буџетирање од страна на Министерството за социјална политика, демографија и млади, во партнерство со Канцеларијата на UN Women во Северна Македонија
2023	• Усвоени измени на Кривичниот законик за препознавање на повеќе типови родово базирано насилство, како што се демнење, полово вознемирување, економско насилство и друго • Ратификација на Конвенцијата на Меѓународната организација на трудот за елиминирање на насилството и вознемирувањето во светот на работата, бр.190
2024	• Гордана Сиљановска – Давкова избрана за прва жена Претседателка на Република Северна Македонија • Формирана Државна комисија за надоместок за жртви од кривични дела со насилство, со што се обезбедува поголема заштита на жртвите на насилство поврзано со семејно и родово-базирано насилство, кривично дело со кое се повредува половиот интегритет, трговија со луѓе и други видови насилство.

НАСЕЛЕНИЕ

Според податоците од последниот Попис на населението, домаќинствата и становите во 2021 година, Република Северна Македонија има 1 836 713 жители, што е за 5.6 % помалку во однос на Пописот од 1994 година и 9.2 % помалку во однос на Пописот од 2002 година.

Процентуалното учество на жените и на мажите во вкупното население е речиси подеднакво, но за првпат во Пописот 2021 учеството на жените со 50.4 % е поголемо од учеството на мажите (49.6 %). Овој податок оди во прилог и на показателот за бројот на мажи на 1000 жени што изнесува 984.3 мажи на 1000 жени.

Гледајќи ја состојбата по возрасни групи, во возрасната група од 0 до 14 години бројот на мажи е за 6.7 % поголем од бројот на жени, во возрасната група од 15 до 64 години бројот на мажи е само за 0.7 % поголем од бројот на жени, а во возрасната група од 65 и повеќе бројот на жени е за 16.8% поголем од бројот на мажите. Куриозитет е што во Република Северна Македонија е попишано и 51 лице на возраст над 100 години, од кои 33 се жени, а 18 се мажи.

Во земјава доминира урбаното население со вкупно 1 131 356 жители (или 61.6 %), додека во руралните средини живеат 705 357 жители (или 38.4 %). Учеството на жените во руралните средини изнесува 37.5 % од вкупниот број на жени, а на мажите 39.3 % од вкупниот број на мажи.

Според Пописот од 2021 година, во вкупното резидентно население бројот на лицата со попреченост изнесува 94 412 лица од кои 55.3 % се жени.

Според Пописот од 2021 година, според типот на семејството, од вкупно 538 348 семејства, 10.1 % се сами мајки со деца, а 3.2 % сами татковци со деца.

Според податоците од последната Проценка на населението, состојба на 30.06.2023 г., Република Северна Македонија има 922 015 жени и 905 801 мажи, а процентуалното учество на жените и на мажите е речиси подеднакво, т.е. 50.4 % се жени и 49.6 % се мажи. Односно бројот на мажи на 1000 жени во 2023 година изнесува 982.4.

Во однос на старосната структура, македонското население сè повеќе старее и денес се наоѓа во состојба на демографска старост. Стареењето на нацијата го потврдуваат и податоците според возрасните групи, каде што бројот на старо население е во пораст, но и неговото учество во вкупното население, исто така. Според Проценката на населението во 2023 година, учеството на населението на возраст од 0-14 години изнесува 16.7 %, од 15-64 години изнесува 65.4 %, а учеството на старото население од 65 и повеќе години изнесува 17.9 %.

Демографските показатели на регионално ниво покажуваат разлики што укажуваат на диспропорции во територијалната дистрибуција на населението. Најгусто населен е Скопскиот, а најретко населен е Вардарскиот регион.

Во однос на учеството на машкото население наспрема женското по региони, само три региони имаат поголем процент на машко население, односно Вардарскиот со 50.3 %, Југоисточниот со 50.1 % и Североисточниот со 50.2 %.

Во последните децении, Република Северна Македонија се соочува со бројни предизвици кои произлегуваат од постоечките економски и социјални состојби, кои имаат директно влијание врз населението. Додека стапките на раѓања се намалуваат, а со тоа се намалува и учеството на младите во целокупната структура на населението, бројот на старите луѓе сè повеќе се зголемува.

Во 2023 година, просечната возраст на населението изнесува 41.2 години (на жените 42.1 години и на мажите 40.3 години). Според очекуваното траење на животот во Република Северна Македонија, жените живеат 77.6 години, односно за 4.4 години подолго од мажите, кои живеат 73.2 години.

Според вредноста на тоталната стапка на фертилитет (ТФР) во 2023 година, која изнесува 1.5 живородени деца на една жена, жените во Северна Македонија сè почесто се решаваат да раѓаат само по 1 дете.

Просечната возраст на мајката, во 2023 година при вкупниот број раѓања е 29.6 години, а кај прворотките 28.1 година. Во 2023 година се регистрирани 14 живородени деца од мајки на возраст помала од 15 години.

Според редот на раѓањето, 7387 или 44.1 % се прводродени, 6191 или 37.0 % се второродени, 2099 се третородени (12.5 %), а регистрирани се и 11 случаи на живородени деца како деветто и повеќе.

Според структурата по пол на живородените деца, поголемо учество од 50.9 % имаат машките, т.е. на 100 живородени женски деца 103.6 се машки.

Неповолната старосна структура има свое влијание и врз бројот на умрените лица. Во 2023 година, од вкупно 20 187 лица, 47.3 % се жени, а 52.7 % се мажи. Просечната возраст кај умрените од машки пол изнесува 72.1 години, односно 76.5 години кај лицата од женски пол, или за 4.4 години повисока просечна возраст се бележи кај жените.

Во 2023 година во вкупниот број случаи на насилна смрт (412) најголемо учество имаат „несреќните случаи“ со 69.9 %, каде жените учествуваат со 28.5 %, „самоубиствата“ со 25.2 % од кои 25 % се жени и „убиствата“ со 4.9 % од кои 20.0 % жени. Во вкупниот бројот на умрени лица во транспортни несреќи евидентно е поголемото учество на мажите со 80.0 %.

Како резултат на одложувањето на стапувањето во брак во повозрасните години, во 2023 година најмногу бракови се случиле во старосната група од 25 до 29 години, односно 4228 или 33.4 % кај жените и 4450 или 35.1 % кај мажите.

Просечната возраст при склучувањето прв брак е 27.5 години за невестата и 30.1 година за младоженецот. Најчесто е стапувањето во прв брак со учество од 93.2 % за жените и 92.2 % за мажите. Во втор брак со учество од 7.0 % и во трет брак со учество 0.8 %, од вкупниот број склучени бракови, почесто стапуваат мажите.

Според возраста, најголем број разводи се случиле во старосната група од 35 до 39 години, од кои 310 или 17.6 % кај жените и 295 или 17.6 % кај мажите. Според траењето на бракот, најмногу разводи 393 или 22.3 % се случиле од 5 до 9 години по склучувањето на бракот.

Податоците за внатрешните миграции покажуваат дека најголемо учество со 48.0 % имаат жените во возрасната група од 30 до 64 години. Според податоците за отселени граѓани на Република Северна Македонија во други држави во 2023 година, од вкупно 2034 лица, учеството на жените изнесува 47.5 %.

ДЕФИНИЦИИ

Природен прираст на населението: разлика меѓу бројот на живородените деца и бројот на умрените лица за определен временски период.

Стапка на наталитет: претставува однос меѓу бројот на живородените деца и просечниот број на населението на средината на годината за која се пресметува, пресметана на 1000 жители.

Стапка на природен прираст: покажува разлика меѓу живородените деца и бројот на умрените лица во однос на просечниот број на населението на средината на годината за која се пресметува, пресметана на 1000 жители.

Вкупна стапка на фертилитет: го покажува веројатниот просечен број на живородени деца што би ги родила една жена од набљудуваната генерација, во фертилниот период (15-49 години), под услов на исто влијание на специфичните стапки на фертилитетот, како и во набљудуваната година, без влијание на морталитетот.

Стапка на морталитет: го покажува соодносот на бројот на умрените лица во текот на целата година и просечниот број на население (на средината на годината) за таа година, пресметана на 1000 жители.

Стапката на перинатална смртност, претставува збир на мртвородените и умрените живородени (доенчиња) во текот на првата недела од животот во однос на 1 000 живородени во истата календарска година.

Стапката на неонатална смртност, е дефинирана како однос на бројот на смртни случаи кај деца во доенечкиот период, односно периодот во првите 28 дена по породувањето на 1 000 живородени деца во истата календарска година.

Перинаталната смртност и **неонатална смртност**: се користи за мерење на квалитетот на здравствената заштита т.е. антенаталната грижа, перинаталната и постнаталната грижа, кои се дел од трите нивоа на здравствена заштита (примарна, секундарна и терциерна).

Брак е заедница на живот меѓу маж и жена уредена со закон, во која се остваруваат интересите на брачните другари, семејството и општеството.

Разведен брак е раскината брачна заедница со правосилна пресуда од надлежен суд.

Внатрешни миграции ги опфаќаат промените на местото на живеење во рамките на Република Северна Македонија.

Надворешните миграции ги опфаќаат движењата на граѓаните на Република Северна Македонија од Република Северна Македонија во друга држава и обратно, како и движењето на странците.

Салдо на миграции на населението претставува разлика меѓу бројот на доселени и бројот на отселени лица на одредено подрачје или држава во одреден период.

Стапка на нупцијалитет: го покажува соодносот меѓу бројот на склучените бракови во текот на една година и бројот на населението на средината на истата година, пресметана на 1000 жители.

Стапка на диворцијалитет: го покажува соодносот меѓу бројот на разведените бракови во текот на една година и бројот на населението на средината на истата година, пресметана на 1000 жители.

Проценка на населението: Бројот и старосно-половата структура на населението се утврдува со пописите на населението. Меѓутоа, десетгодишната периодика на пописите претставува многу долг период во кој се случуваат значајни промени како резултат на природното и на механичкото движење на населението, како во вкупниот број на населението, така и во неговата старосно-полова структура. Поради тоа, врз основа на податоците од пописите и на податоците за природното и за механичкото движење на населението, за меѓупописните години се изработуваат проценки на населението.

Вкупната стапка на коефициентот на старосна зависност го покажува соодносот помеѓу бројот на деца (0-14 години) и оние на возраст од 65 и повеќе, во однос на работоспособното население (15-64). Индикаторот претставува сооднос помеѓу вкупниот број лица што се на возраст 0-14 години кога главно се економски неактивни и бројот на лица на возраст од 65+.

ГРАФИКОН 1.

Показатели за половата структура на населението низ пописите, 1931-2021

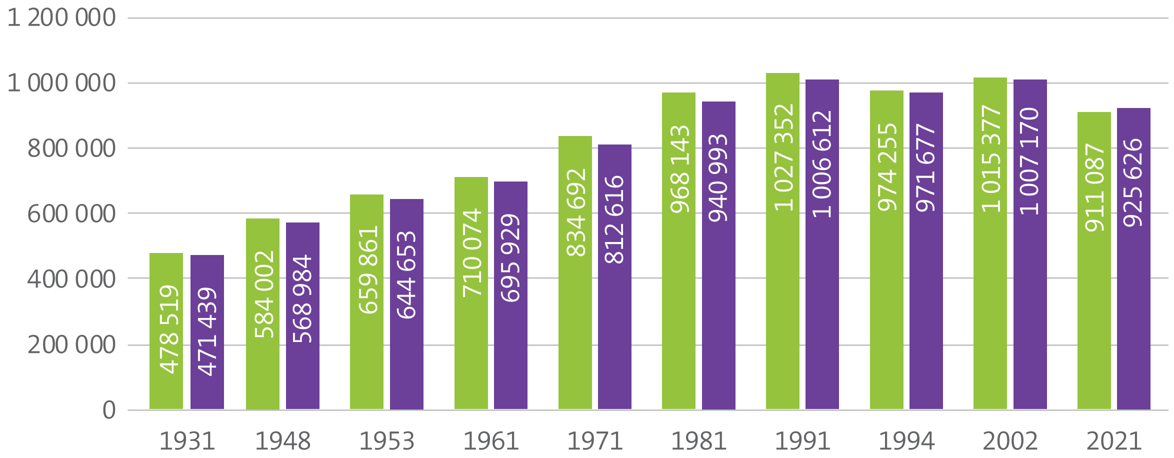

ГРАФИКОН 2.

Број на мажи на 1000 жени низ пописите 1994, 2002 и 2021 г.

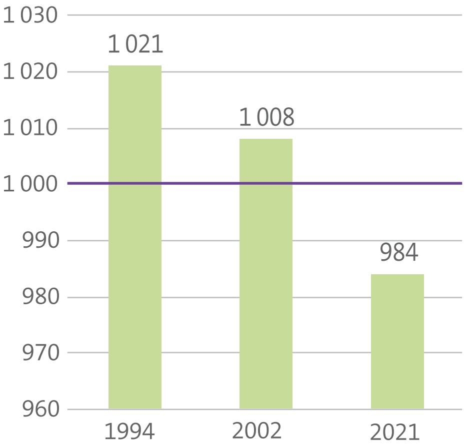

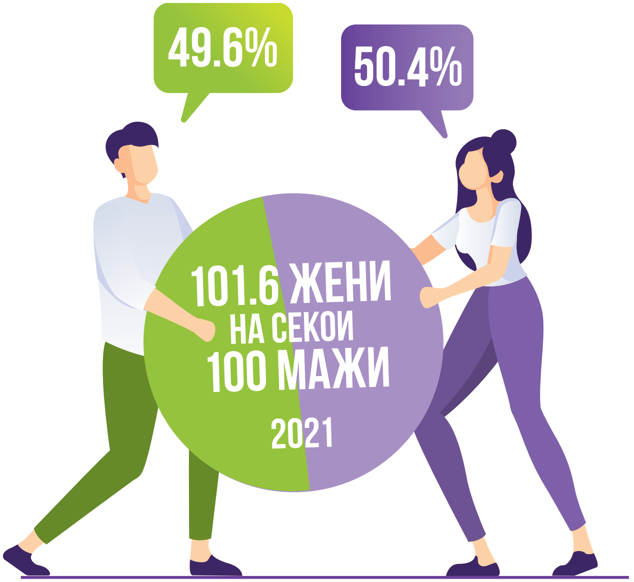

ГРАФИКОН 3.

Население по возраст и по пол според пописите 1994, 2002 и 2021г.

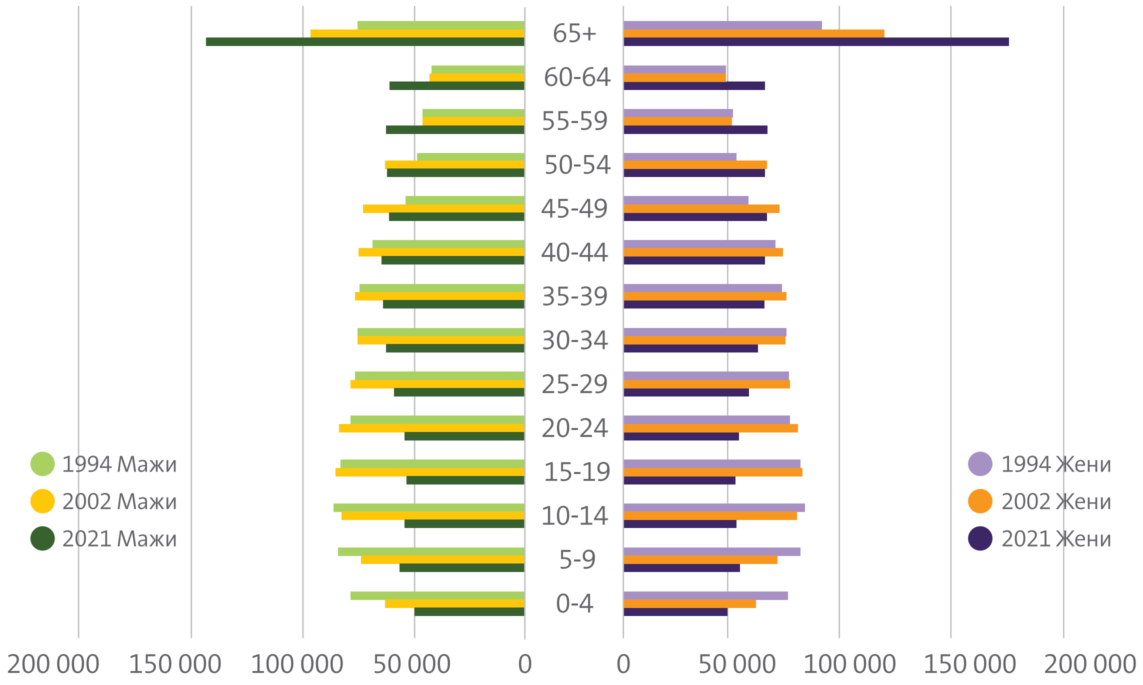

ГРАФИКОН 4.

Учество на жените и мажите според основните групи на возраст, Попис 2021 г.

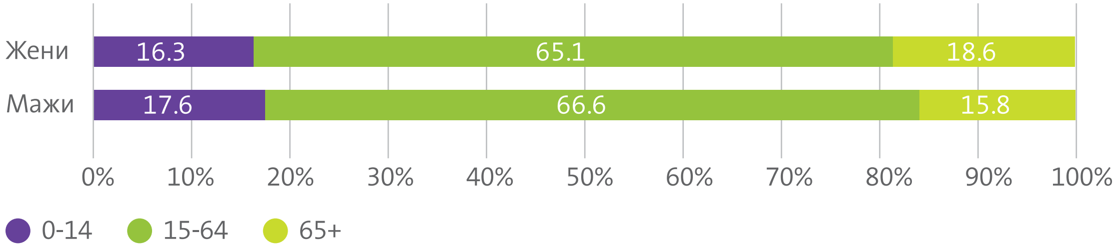

ГРАФИКОН 5.

Структура на население по региони, по пол, Попис 2021

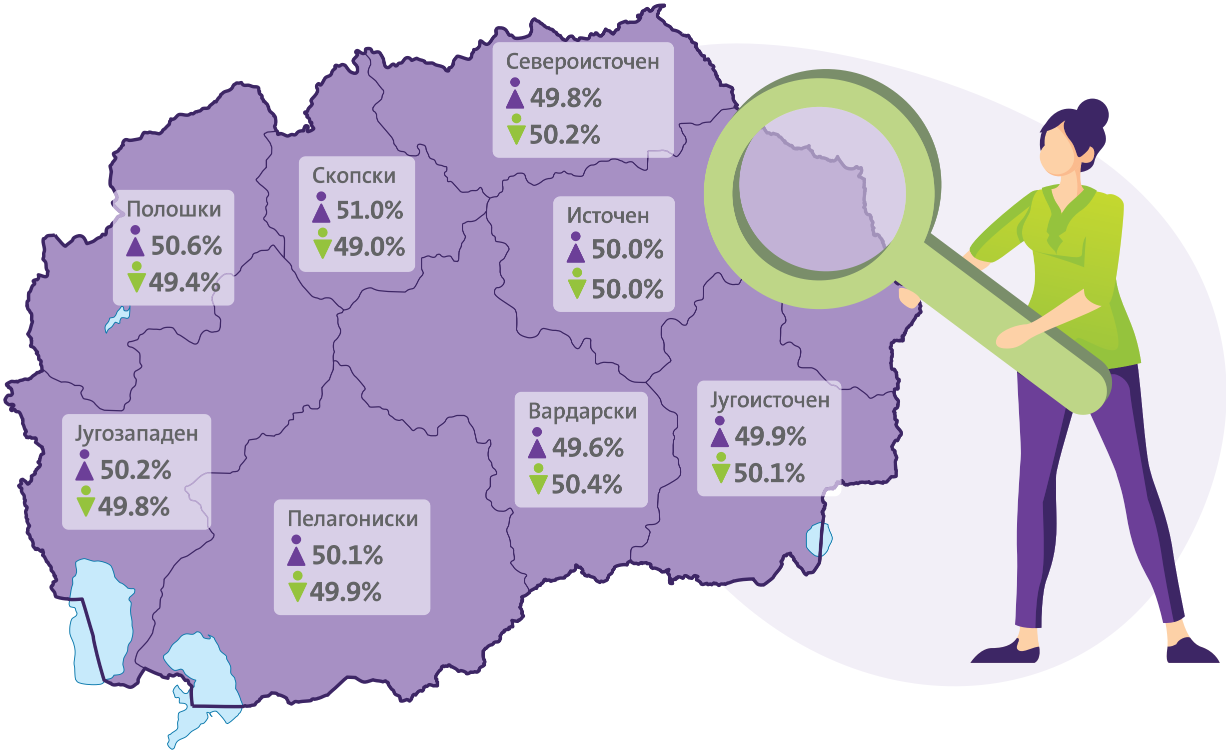

Регион	Пол	Вкупно	%
Вардарски Регион	Вкупно	138 722	100
	Жени	68 847	49.6
	Мажи	69 875	50.4
Источен Регион	Вкупно	150 234	100
	Жени	75 123	50.0
	Мажи	75 111	50.0
Југозападен Регион	Вкупно	177 398	100
	Жени	89 033	50.2
	Мажи	88 365	49.8
Југоисточен Регион	Вкупно	148 387	100
	Жени	73 982	49.9
	Мажи	74 405	50.1

Регион	Пол	Вкупно	%
Пелагониски Регион	Вкупно	210 431	100
	Жени	105 449	50.1
	Мажи	104 982	49.9
Полошки Регион	Вкупно	251 552	100
	Жени	127 37 5	50.6
	Мажи	124 177	49.4
Североисточен Регион	Вкупно	152 982	100
	Жени	76 140	49.8
	Мажи	76 842	50.2
Скопски Регион	Вкупно	607 007	100
	Жени	309 677	51.0
	Мажи	297 330	49.0

ГРАФИКОН 6.

Проценка на населението, по возраст и пол, состојба на 30.06.2023

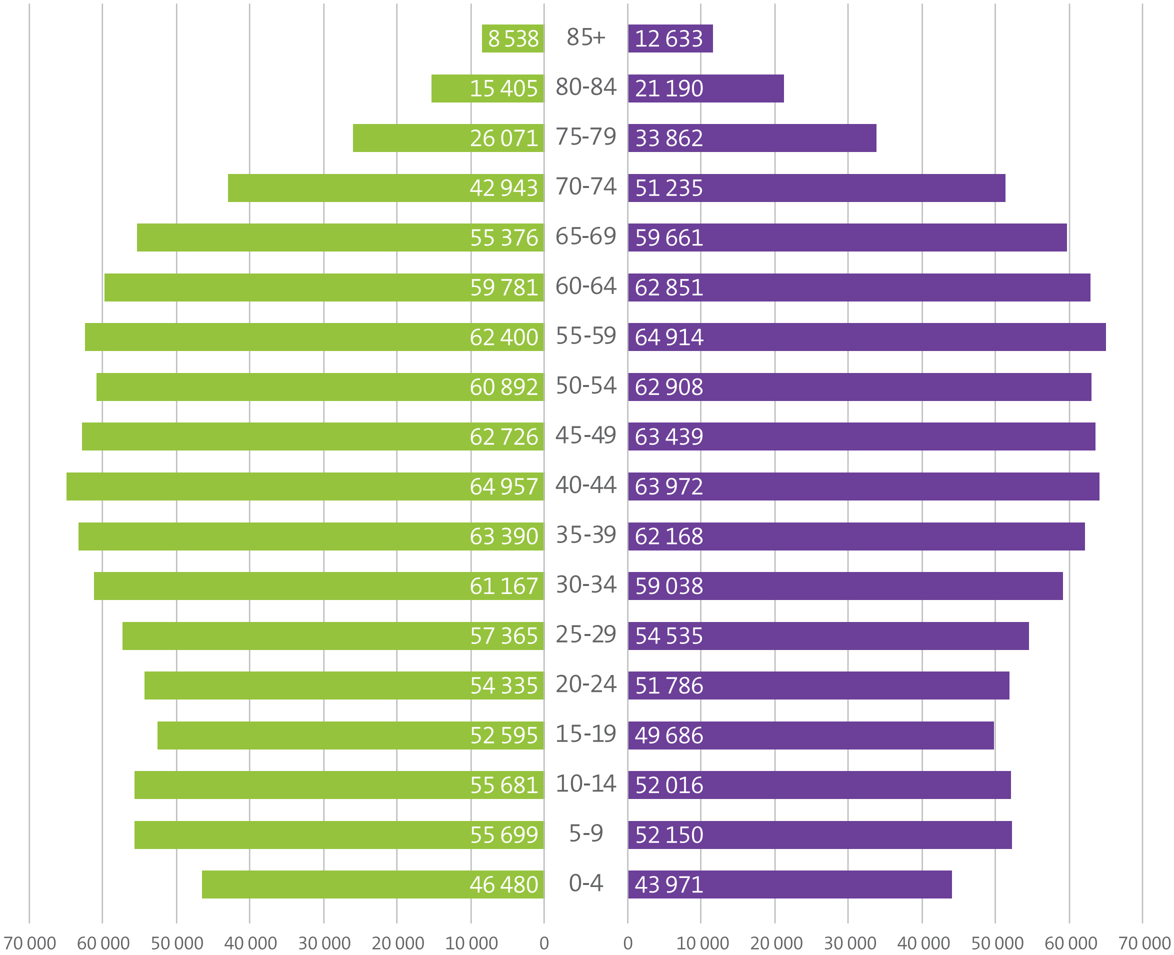

ТАБЕЛА 1.

Просечна возраст на населението

Мажи		Жени
39.9	2021	41.7
40	2022	41.9
40.3	2023	42.1

ТАБЕЛА 2.

Очекувано траење на животот

Мажи		Жени
72.4	2019-2021	76.8
72.2	2020-2022	76.7
73.2	2021-2023	77.6

ТАБЕЛА 3.

Вкупно резидентно население според видот на попреченост, групи на возраст и пол, Попис 2021

Вид на попреченост	Пол	Возрасни групи			
		Вкупно	0-14	15-65	65+
Вкупно	Вкупно	94 412	1 674	40 985	51 753
	Жени	52 203	661	20 415	31 127
	Мажи	42 209	1 013	20 570	20 626
Со движењето	Вкупно	38 499	258	13 597	24 644
	Жени	23 021	121	6 859	16 041
	Мажи	15 478	137	6 738	8 603
Со видот	Вкупно	12 371	307	5 678	6 386
	Жени	6 917	157	3 090	3 670
	Мажи	5 454	150	2 588	2 716
Со слухот	Вкупно	5 947	69	1 419	4 459
	Жени	2 906	29	666	2 211
	Мажи	3 041	40	753	2 248
Со комуникацијата	Вкупно	3 896	385	2 193	1 318
	Жени	1 670	106	841	723
	Мажи	2 226	279	1 352	595
Други потешкотии	Вкупно	33 699	655	18 098	14 946
	Жени	17 689	248	8 959	8 482
	Мажи	16 010	407	9 139	6 464

ТАБЕЛА 4.

Живородени деца според возраста и брачната состојба на мајката

	2021		2022		2023	
	Во брак	Вон брак	Во брак	Вон брак	Во брак	Вон брак
Вкупно	**16 102**	**2 546**	**15 775**	**2 298**	**14 681**	**2 056**
Под 15 год.	-	20	-	17	-	14
15-19	311	480	272	433	215	369
20-24	2 645	670	2 636	587	2 291	498
25-29	5 685	649	5 432	571	5 026	491
30-34	4 992	454	4 894	405	4 609	385
35-39	2 074	207	2 091	204	2 087	226
40-44	376	61	410	72	414	61
45-49	13	3	34	6	34	9
50 +	6	2	6	3	5	2
Непознато	-	-	-	-	-	1

ГРАФИКОН 7.

Структура на живородените деца според возраста на мајката

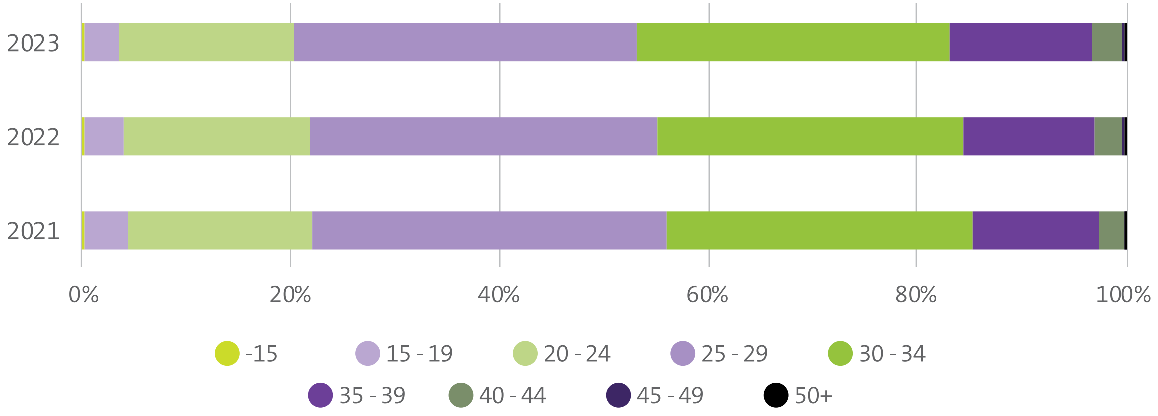

ТАБЕЛА 5.

Живородени деца според возраста на мајката, град/село

	2021		2022		2023	
	Град	Село	Град	Село	Град	Село
Вкупно	**11 772**	**8 073**	**10 866**	**7 207**	**10 171**	**6 566**
Под 15 год.	15	1	12	5	7	7
15-19	511	387	428	277	351	233
20-29	5 442	4 890	4 904	4 322	4 443	3 863
30-39	5 454	2 665	5 148	2 446	4 966	2 341
40-49	343	130	368	154	397	121
50 +	7	-	5	3	5	1
Непознато	-	-	1	0	2	-

ТАБЕЛА 6.

Просечна возраст на мајката при раѓање, вкупно и на првото дете

Вкупно раѓања		Прво раѓање
29.2	2021	27.5
29.4	2022	27.7
29.6	2023	28.1

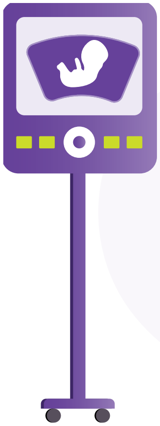

ГРАФИКОН 8.

Тотална стапка на фертилитет

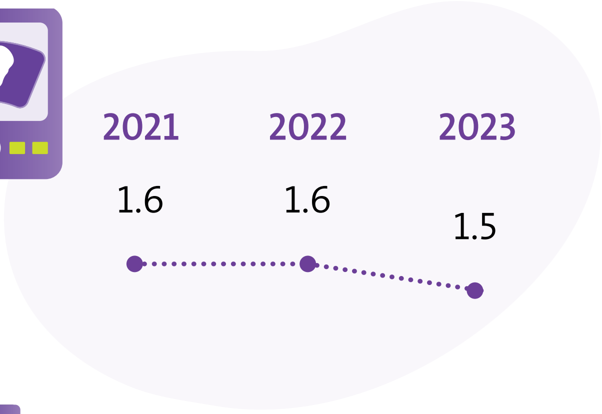

ГРАФИКОН 9. Витален индекс – живородени на 100 умрени

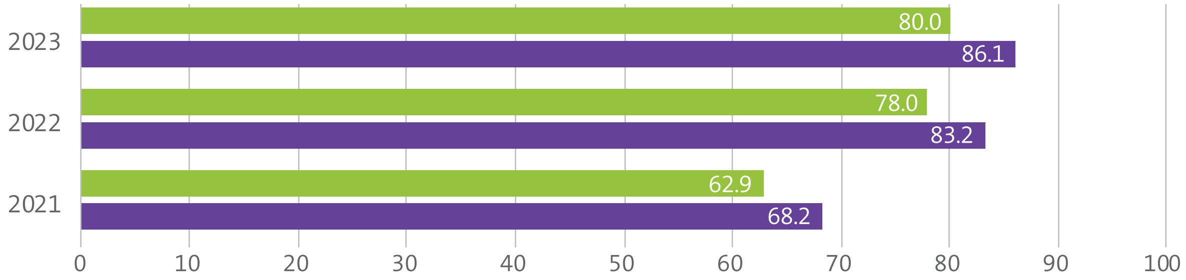

ТАБЕЛА 7. Морталитет

Стапка на морталитет	
2021	15.5
2022	12.3
2023	11.0

Стапка на неонатална смртност	
2021	2.9
2022	1.4
2023	0.9

Стапка на перинатална смртност	
2021	9.3
2022	6.9
2023	7.6

Стапка на смртност кај доенчиња	
2021	4.6
2022	3.2
2023	1.8

Стапка на смртност на деца под 5 години	
2021	4.9
2022	3.8
2023	2.4

ТАБЕЛА 8.

Умрени доенчиња според возраста

	Вкупно	До 24 часа	Од 1-6 дена	7 - 29 дена	1 - 3 месеци	4 - 6 месеци	7-11 месеци
2021	85	12	19	23	17	8	6
2022	58	9	6	12	16	10	5
2023	30	3	5	7	7	5	3

ТАБЕЛА 9.

Умрени лица по пол, град/село

	2021			2022			2023		
	Вкупно	Женски	Машки	Вкупно	Женски	Машки	Вкупно	Женски	Машки
Вкупно	28 516	13 361	15 155	22 459	11 868	10 591	20 187	10 640	9 547
Град	17 955	8 259	9 696	14 354	7 514	6 840	12 724	6 657	6 067
Село	10 561	5 102	5 459	8 105	4 354	3 751	7 463	3 983	3 480

ГРАФИКОН 10.

Просечна возраст на умрените

ТАБЕЛА 10.

Умрени лица од насилна смрт

	2021		2022		2023	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи
Вкупно	**258**	**419**	**132**	**354**	**112**	**300**
Несреќни случаи	225	339	107	275	82	206
Самоубиства	32	73	24	74	26	78
Убиства	1	7	1	5	4	16
Во %	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Несреќни случаи	87.2	80.9	81.1	77.7	73.2	68.7
Самоубиства	12.4	17.4	18.2	20.9	23.2	26
Убиства	0.4	1.7	0.8	1.4	3.6	5.3

ГРАФИКОН 11.

Умрени лица во транспортни несреќи

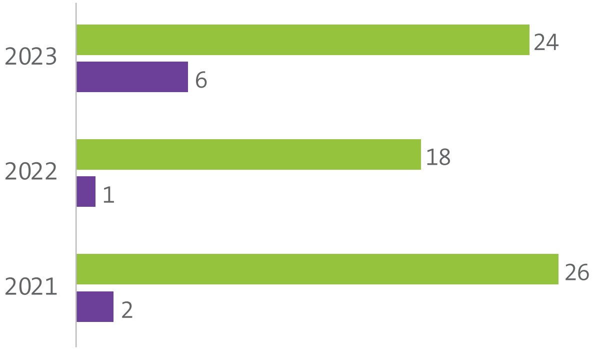

ГРАФИКОН 12.

Склучени бракови според возраста

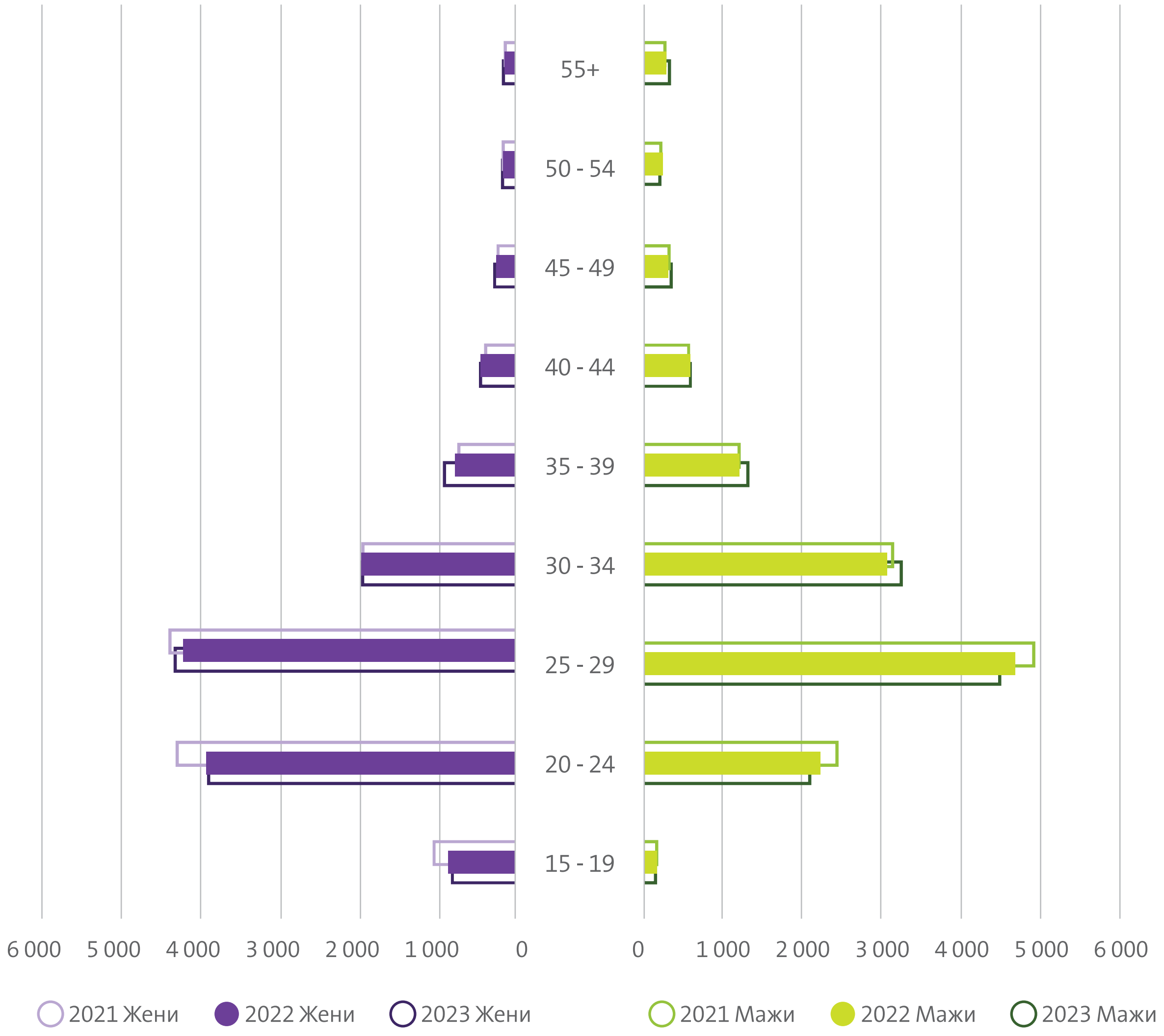

ТАБЕЛА 11.

Склучен прв брак на невестата според возраста, под 20 години

Возраст на невеста	Прв брак		
	2021	2022	2023
16	23	32	26
17	46	40	39
18	447	349	336
19	519	443	391
Вкупно	**1 035**	**864**	**792**

ТАБЕЛА 12.

Склучен прв брак според возраста на младоженецот под 20 години

Возраст на младоженец	Прв брак		
	2021	2022	2023
16	2	1	2
17	6	3	2
18	54	50	47
19	109	120	102
Вкупно	**171**	**174**	**153**

ТАБЕЛА 13.

Просечна возраст при склучување прв брак

Жени		Мажи
27.0	2021	29.8
27.1	2022	29.9
27.5	2023	30.1

ТАБЕЛА 14.

Склучени бракови според поранешната брачна состојба

Поранешна брачна состојба	Жени	Мажи
2021		
Немажена/неженет	12 531	12 437
Вдовица/вдовец	59	89
Разведена/разведен	747	811
2022		
Немажена/неженет	12 065	12 001
Вдовица/вдовец	71	109
Разведена/разведен	746	772
2023		
Немажена/неженет	11 813	11 687
Вдовица/вдовец	85	136
Разведена/разведен	774	849

ТАБЕЛА 15.

Склучени бракови според бракот по ред

Брак по ред	Жени	Мажи
2021		
Прв	12 531	12 437
Втор	777	825
Трет и повеќе	29	75
2022		
Прв	12 065	12 001
Втор	785	811
Трет и повеќе	32	70
2023		
Прв	11 813	11 687
Втор	813	882
Трет и повеќе	46	103

ТАБЕЛА 16.

Разведени бракови според возраста на сопружниците

	Сопруга	Сопруг	Сопруга	Сопруг	Сопруга	Сопруг
	2021		2022		2023	
Вкупно	**1 964**		**1 613**		**1 765**	
Под 20	14	1	14	3	14	2
20 – 24	160	72	126	52	151	68
25 – 29	307	207	252	178	262	211
30 – 34	354	330	298	281	314	289
35 – 39	364	365	269	268	310	295
40 – 44	274	308	239	273	273	268
45 – 49	199	242	183	205	189	235
50 +	292	439	232	353	252	397

ТАБЕЛА 17.

Разводи според траењето на бракот

Траење во години	Година		
	2021	2022	2023
Вкупно	**1 964**	**1 613**	**1 975**
Под 1	91	72	79
1	137	113	143
2	149	90	114
3	115	98	111
4	102	110	121
5-9	451	360	393
10-14	276	230	248
15+	643	540	556

ГРАФИКОН 13.

Разведени бракови според доделени деца по разводот на бракот (%)

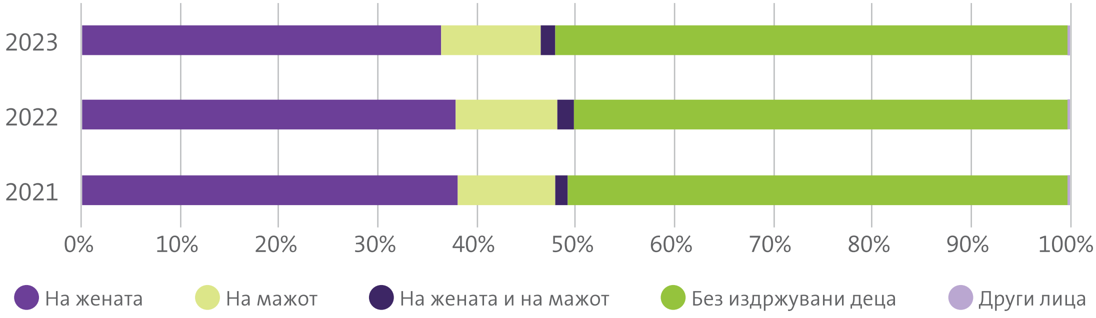

ТАБЕЛА 18.

Основни показатели за склучени и разведени бракови

Година	Стапка на нупцијалитет (склучени бракови на 1000 жители)	Стапка на диворцијалитет (разведени бракови на 1000 жители)	Разведени бракови на 1000 склучени
2021	7.3	1.1	147.3
2022	7.0	0.9	125.2
2023	6.9	1.0	139.3

ГРАФИКОН 14.

Семејства според типот на семејството, Попис 2021

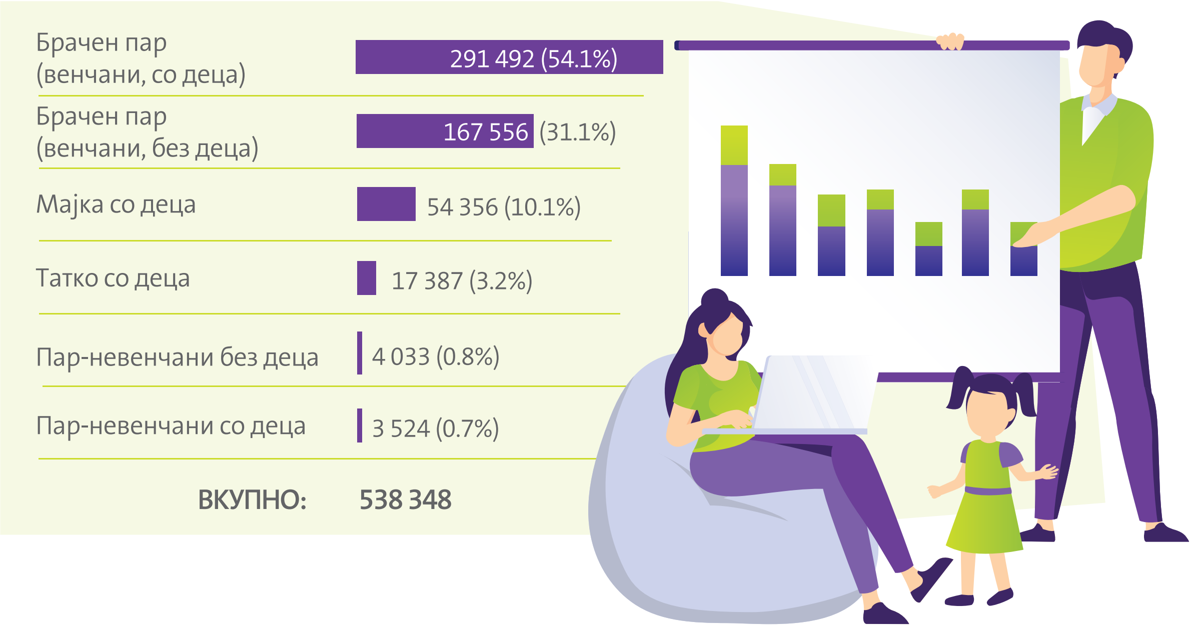

ТАБЕЛА 19.

Внатрешни миграции

Доселени граѓани, според пол и возраст

	Северна Македонија	Скопје	Северна Македонија	Скопје	Северна Македонија	Скопје
	2021		2022		2023	
Вкупно	**6 407**	**1 999**	**6 377**	**2 342**	**6 220**	**2 00 5**
0-14	2	0	8	2	23	2
15-29	2 786	591	2 609	698	2 372	543
30-64	3 182	1 279	3 288	1 461	3 350	1 321
65+	437	129	472	181	475	139
Жени	**4 593**	**1 167**	**4 554**	**1 393**	**4 412**	**1 231**
0-14	2	0	4	2	9	0
15-29	2 409	409	2 230	487	2 039	390
30-64	1 976	696	2 087	820	2 114	765
65+	206	62	233	84	250	76
Мажи	**1 814**	**832**	**1 823**	**949**	**1 808**	**774**
0-14	0	0	4	0	14	2
15-29	377	182	379	211	333	153
30-64	1 206	583	1 201	641	1 236	556
65+	231	67	239	97	225	63

ТАБЕЛА 20.

Доселени граѓани по пол, по региони

	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени
	2021			2022			2023		
Северна Македонија	3 381	1 019	2 362	3 628	1 133	2 495	3 542	1 094	2 448
Вардарски	262	53	209	244	48	196	236	45	191
Источен	272	57	215	241	57	184	284	71	213
Југозападен	314	94	220	359	116	243	381	132	249
Југоисточен	263	73	190	252	55	197	248	66	182
Пелагониски	240	55	185	208	49	159	258	62	196
Полошки	258	44	214	224	48	176	238	39	199
Североисточен	220	45	175	197	38	159	180	30	150
Скопски	1 552	598	954	1 903	722	1 181	1 717	649	1 068

Забелешка: Податоците се однесуваат на вкупно доселени-отселени граѓани во Република Северна Македонија, но не се вклучени доселбите-отселбите во ист регион.

ТАБЕЛА 21.

Отселени во други држави според полот и возраста, по региони

		РСМ		Вардарски		Источен		Југозападен		Југоисточен		Пелагониски		Полошки		Североисточен		Скопски	
		Граѓани на РСМ	Странци	Граѓани на РСМ	Странци	Граѓани на РСМ	Странци	Граѓани на РСМ	Странци	Граѓани на РСМ	Странци	Граѓани на РСМ	Странци	Граѓани на РСМ	Странци	Граѓани на РСМ	Странци	Граѓани на РСМ	Странци
		2021																	
0-14	М	60	6	7	0	14	0	3	0	1	2	1	3	5	0	6	0	23	1
	Ж	61	4	6	0	14	0	6	0	1	0	1	1	7	0	6	1	20	2
15-29	М	218	33	33	1	20	0	54	3	13	1	7	7	26	2	5	0	60	19
	Ж	176	19	31	0	15	0	40	2	16	0	3	6	34	6	4	0	33	5
30-64	М	321	100	56	2	22	0	45	20	24	0	25	19	63	0	7	2	79	57
	Ж	334	17	46	0	15	0	43	0	37	1	17	5	64	1	13	1	99	9
65+	М	26	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	12	0	0	0	10	1
	Ж	34	2	2	0	0	0	10	0	3	0	1	0	11	0	2	0	5	2
		2022																	
0-14	М	79	31	3	0	28	0	4	2	0	2	0	1	7	1	0	0	37	25
	Ж	86	33	4	0	26	0	6	1	0	0	0	0	9	0	2	0	39	32
15-29	М	248	92	27	5	26	0	53	11	7	0	1	6	41	5	2	0	91	65
	Ж	220	36	29	0	18	0	47	0	6	1	1	1	34	7	2	1	83	26
30-64	М	624	231	83	7	62	0	76	39	23	12	3	6	117	3	6	0	254	164
	Ж	488	41	55	0	29	1	82	1	21	2	0	1	88	3	4	1	209	32
65+	М	84	3	1	0	1	0	20	2	1	0	0	0	29	0	1	0	31	1
	Ж	76	2	4	0	2	0	10	0	2	0	0	0	35	0	0	0	23	2
		2023																	
0-14	М	104	6	32	0	26	0	5	0	0	1	0	2	9	0	0	0	32	3
	Ж	113	10	27	0	42	0	3	0	0	1	0	7	2	0	3	0	36	2
15-29	М	285	80	61	2	23	0	74	3	11	3	0	17	44	0	2	3	70	52
	Ж	242	14	59	0	21	0	70	0	13	1	0	2	27	2	1	1	51	8
30-64	М	624	201	116	7	46	0	114	29	39	4	0	27	131	4	2	0	176	130
	Ж	541	30	119	0	38	0	124	2	40	1	0	12	87	3	3	0	130	12
65+	М	55	2	11	0	3	0	8	1	3	0	0	0	7	0	0	0	23	1
	Ж	70	0	8	0	3	0	11	0	1	0	0	0	11	0	0	0	36	0

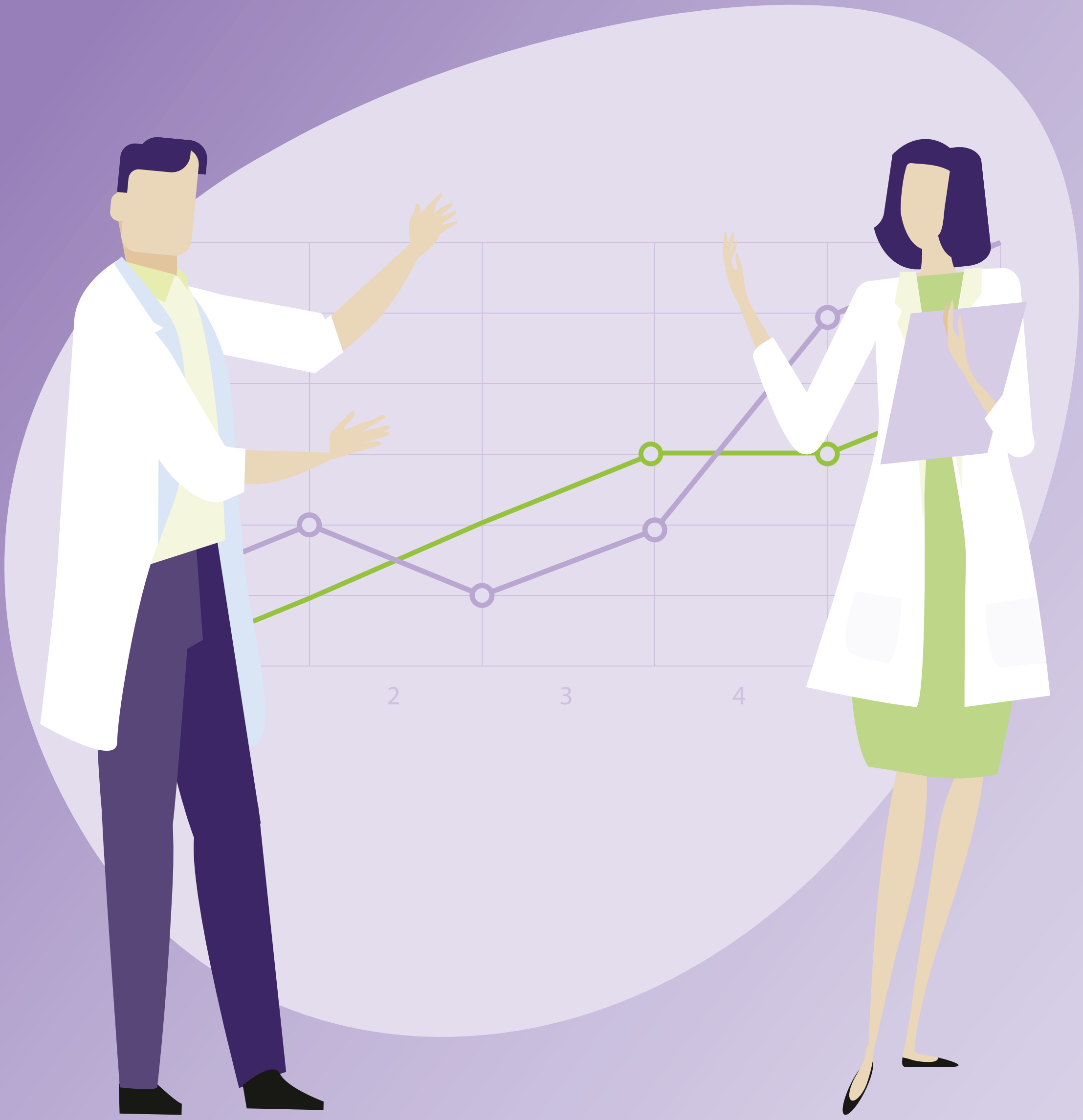
2
3
4

ЗДРАВСТВО

Во 2023 година, од вкупниот број умрени лица, 47.3 % се жени. Најголемо учество имаат умрените лица од болести на циркулаторниот систем со 8836 лица, од кои 50.6 % се жени, потоа следуваат случаите каде што како причина за смрт се јавува неоплазма, од кои 40 % се жени. Стапката на смртност од хронични болести е значително поголема кај мажите отколку кај жените. Вкупниот бројот на самоубиства е речиси ист, но во поголем број се причина за смрт кај мажите.

Податоците од областа на сексуалното и репродуктивното здравје покажуваат дека стапката на абортуси се намалила од 17.1 абортуси на 100 живородени деца во 2021 година на 13.2 во 2023 година. Во истиот период значајно е намален и бројот на абортуси кај жени на возраст над 35 години.

Просечно во Република Северна Македонија во периодот од 2013 до 2022 година нови случаи на рак на ниво на година има 7217 односно на 100 000 население има 374.78 случаи. 53.8 % од случаите се мажи, додека 46.2 % се жени. До 50 годишна возраст жените се застапени со 61.8 %, а мажите со 38.2%. Над 50 годишна возраст мажите се застапени со 55.9 % за разлика од жените со 44.1 %.

Околу 88 % од случаите на рак се меѓу популацијата што е постара од 50 години од кои помеѓу 50 и 60 години се 18.2 %. Околу 0.1 % од случаите на карцином се јавуваат кај деца и адолесценти помлади од 15 години.

Најзастапена дијагноза кај женското население е малигната неоплазма на дојка со 25.1 %.

ДЕФИНИЦИИ

Умрено лице е секое живородено лице кај кое настанало траен престанок на сите витални функции

Абортус — прекин на бременост

Рак е сеопфатен назив за повеќе од сто различни болести кои се јавуваат во случај на неконтролиран раст на клетките поради дефекти во нормалниот работен механизам на нашето тело

ТАБЕЛА 1.

Умрени лица според причината за смрт[1]

	2021			2022			2023		
	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени
Вкупно	**28 516**	**15 155**	**13 361**	**22 459**	**11 868**	**10 591**	**20 187**	**10 640**	**9 547**
Болести на циркулаторниот систем	10 238	5 054	5 184	9 284	4 555	4 729	8 836	4 369	4 467
Неоплазми	3 931	2 336	1 595	3 809	2 227	1 582	3 747	2 249	1 498
Симптоми, знаци и ненормални клинички наоди, некласифицирани на друго место	2 521	1 335	1 186	2 960	1 582	1 378	2 804	1 497	1 307
КОВИД-19	5 888	3 384	2 504	1 532	944	588	1 449	637	812
Болести на респираторниот систем	1 192	663	529	1 002	558	444	943	560	383
Ендокрини, нутритивни и метаболички болести	1 661	694	967	1 507	693	814	909	374	535
Болести на нервниот систем	1 074	466	608	958	416	542	515	275	240
Болести на генитоуринарниот систем	517	279	238	463	250	213	350	252	98
Повреди, труења и други одредени последици од надворешни причини	677	419	258	486	354	132	119	77	42
Болести на дигестивниот систем	600	398	202	311	213	98	412	300	112
Друго	217	127	90	147	76	71	103	50	53

1 Меѓународна статистичка класификација на болестите и на сродните здравствени проблеми, 10. ревизија

ГРАФИКОН 1.

Стапка на смртност од хронични болести, на 100 000 лица на возраст под 65 години

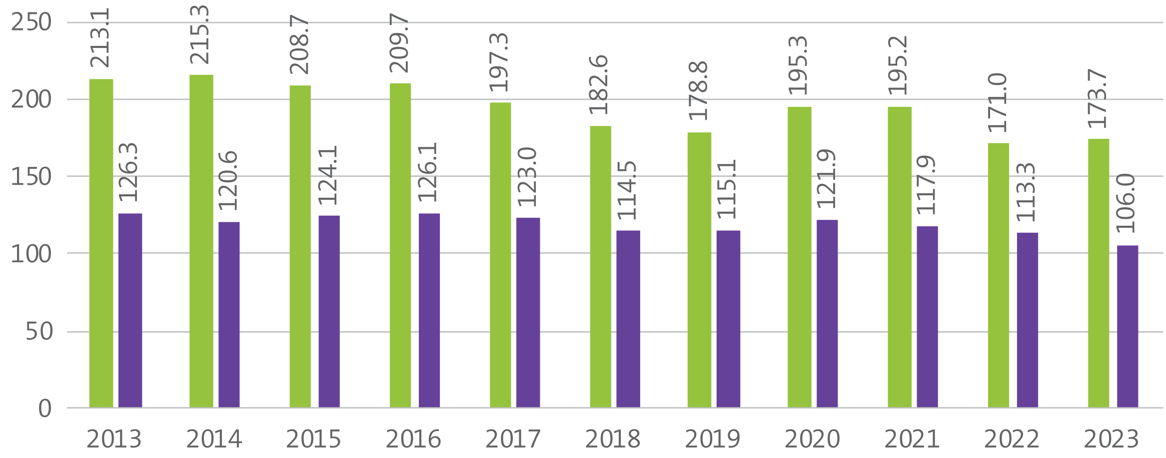

ГРАФИКОН 2.

Нови случаи и смртност од рак во Република Северна Македонија 2013-2022

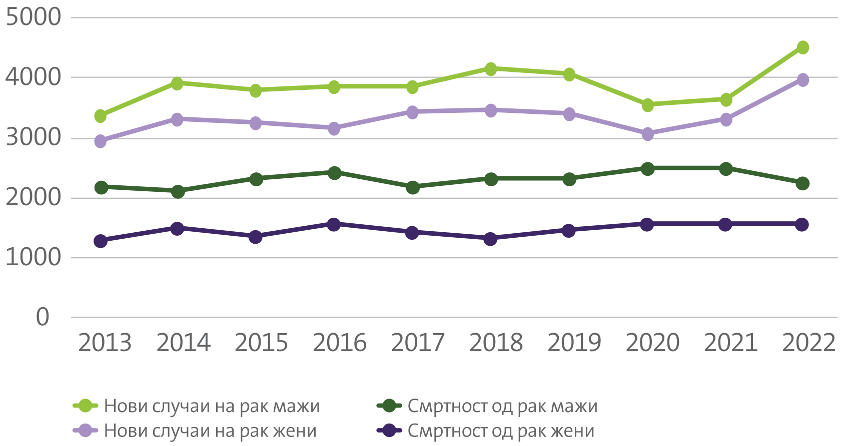

ТАБЕЛА 2.

Смртност од рак

Мажи		Жени
2 324	2020	1 588
2 324	2021	1 598
2 223	2022	1 586

Извор : Институт за јавно здравје

ТАБЕЛА 3.

Старосна распределба на случаи на рак во текот на 10 години, 2013 - 2022

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
>=0 - <5	мажи	4	3	6	8	4	6	6	4	6	5
	жени	5	1	1	4	5	3	4	3	2	2
>=5 - <10	мажи	7	6	8	3	4	2	10	5	0	3
	жени	2	5	2	1	3	1	4	5	2	7
>=10 - <15	мажи	2	6	9	5	2	4	9	3	3	3
	жени	2	8	4	2	4	1	7	3	4	5
>=15 - <20	мажи	5	10	8	9	12	13	13	10	10	10
	жени	11	12	8	7	11	6	11	4	5	9
>=20 - <25	мажи	14	15	21	21	18	10	14	11	16	12
	жени	11	15	11	20	17	14	9	15	10	21
>=25 - <30	мажи	31	25	17	25	20	22	18	21	28	31
	жени	27	24	25	18	22	10	24	23	36	27
>=30 - <35	мажи	26	32	43	42	21	29	33	23	34	42
	жени	52	38	56	37	61	43	55	55	46	47
>=35 - <40	мажи	42	44	42	45	40	42	55	38	46	61
	жени	75	92	81	89	85	80	96	97	90	110
>=40 - <45	мажи	67	64	66	82	66	65	70	61	62	81
	жени	124	125	134	124	128	146	131	120	145	177
>=45 - <50	мажи	133	140	103	120	109	126	130	121	120	123
	жени	194	208	208	199	207	199	209	186	208	262
>=50 - <55	мажи	234	295	259	222	217	263	219	184	197	227
	жени	259	289	303	289	309	320	264	244	264	341
>=55 - <60	мажи	419	448	445	434	410	417	372	337	317	423
	жени	398	416	400	373	418	416	403	329	350	434
>=60 - <65	мажи	521	658	605	642	620	644	650	567	558	617
	жени	447	469	504	487	505	519	465	439	455	578
>=65 - <70	мажи	531	659	769	719	776	819	765	689	737	881
	жени	415	513	490	501	552	548	554	491	569	641
>=70 - <75	мажи	511	606	548	570	597	675	731	616	685	884
	жени	324	416	407	402	453	459	444	434	485	571
>=75 - <80	мажи	448	528	484	468	511	523	481	418	439	596
	жени	310	371	305	307	336	347	368	309	302	399
>=80	мажи	378	392	378	438	427	505	497	450	408	516
	жени	304	308	324	302	329	348	351	329	336	346

Извор : Институт за јавно здравје

ТАБЕЛА 4.

Старосна распределба на смртност од рак во текот на 10 години, 2013 - 2022

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
>=0 - <5	мажи	1	2	1	2	2	0	1	0	2	2
	жени	3	2	0	0	1	0	1	1	1	1
>=5 - <10	мажи	3	2	5	1	4	1	0	4	1	0
	жени	2	2	1	0	2	1	4	2	0	1
>=10 - <15	мажи	1	0	3	1	3	3	2	1	2	2
	жени	1	2	1	1	1	1	2	1	0	1
>=15 - <20	мажи	2	1	2	4	3	2	2	1	2	0
	жени	3	0	3	2	2	1	1	0	1	1
>=20 - <25	мажи	4	2	2	1	5	2	2	3	5	4
	жени	1	3	3	2	1	1	0	3	2	2
>=25 - <30	мажи	8	7	4	6	9	5	5	1	3	8
	жени	6	5	8	7	6	2	4	3	2	2
>=30 - <35	мажи	13	5	8	17	5	9	6	10	6	8
	жени	9	6	8	11	15	12	2	8	10	13
>=35 - <40	мажи	12	10	16	13	12	12	12	18	12	16
	жени	25	18	22	29	24	19	14	17	10	8
>=40 - <45	мажи	29	27	28	27	26	17	19	26	24	23
	жени	33	35	30	31	27	31	33	33	33	30
>=45 - <50	мажи	80	60	44	55	51	55	53	50	40	48
	жени	72	59	54	70	50	52	48	58	58	54
>=50 - <55	мажи	119	145	142	123	101	129	103	96	92	79
	жени	97	116	104	97	93	92	79	91	96	92
>=55 - <60	мажи	254	231	237	252	220	213	196	191	201	188
	жени	148	143	146	147	152	148	147	153	145	132
>=60 - <65	мажи	344	339	367	357	340	335	339	345	351	294
	жени	205	198	202	223	218	220	213	194	190	215
>=65 - <70	мажи	343	337	414	415	417	435	423	461	491	372
	жени	214	255	231	280	253	241	255	278	276	269
>=70 - <75	мажи	342	378	329	356	332	362	414	433	438	478
	жени	207	233	206	211	230	233	248	266	285	264
>=75 - <80	мажи	326	333	329	314	327	304	320	294	301	339
	жени	203	250	197	230	201	200	234	216	210	226
>=80	мажи	308	284	314	351	330	360	356	390	353	362
	жени	236	241	281	247	252	235	263	264	270	275

Извор : Институт за јавно здравје

ГРАФИКОН 3.

Рак на телото на матката

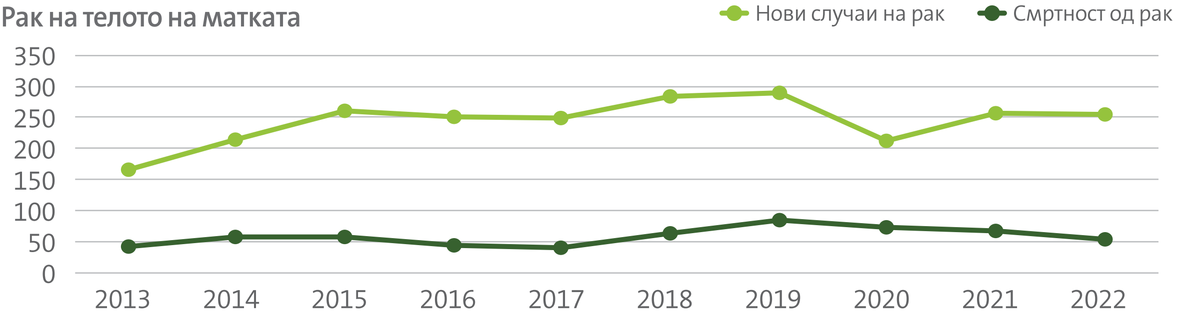

ГРАФИКОН 4.

Рак на грлото на матката

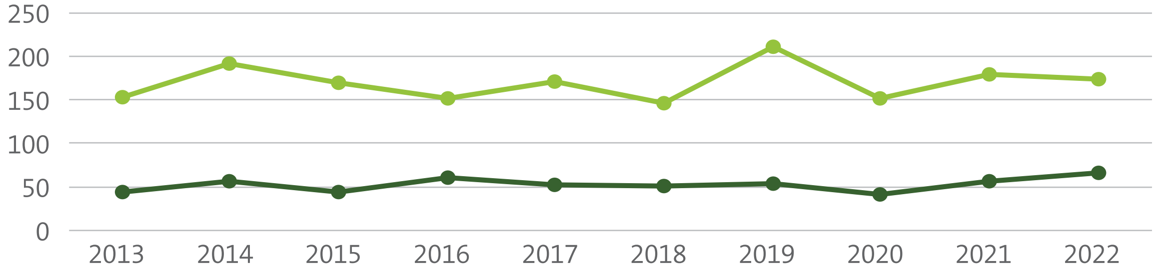

ГРАФИКОН 5.

Рак на простата

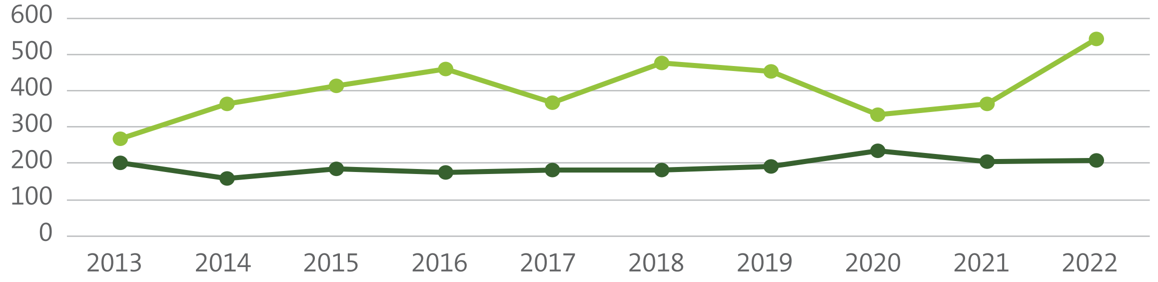

Извор : Институт за јавно здравје

ГРАФИКОН 6.

Намерно самоповредување (самоубиства), %

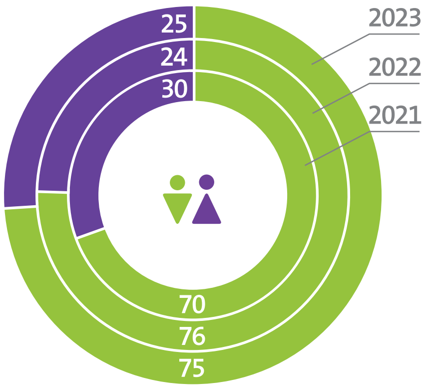

ГРАФИКОН 7.

Број на самоубиства

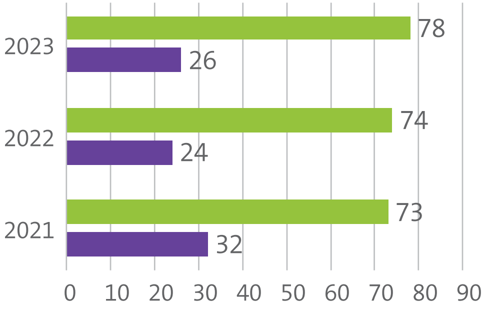

ГРАФИКОН 8. Стапка на абортус, на 100 живородени

ТАБЕЛА 5.

Број на абортуси по возраст (жени на возраст под 20 години и над 35 години, 2012-2022 година)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Број на абортуси, сите возрасти	5387	4983	4738	4587	4251	4236	3992	3784	3308	3168	2602	2207
Број на абортуси, кај жени на возраст под 20 години	236	237	217	217	161	142	144	127	76	78	107	74
Број на абортуси кај жени на возраст над 35 години	1897	1756	1558	1530	1493	1471	1406	1388	1213	1112	960	716

Извор : Институт за јавно здравје

ОБРАЗОВАНИЕ И КОМУНИКАЦИИ

Состојбите во областа на образованието не се разликуваат во зависност од степенот на образованието. Така, во основното и средното образование, од година на година се намалува бројот на влезната генерација.

Во основното и во средното образование исто така, се забележува истата полова структура меѓу учениците. Бројот на запишани ученички во основно образование во учебната 2023/2024 и 2022/2023 година изнесува 48 %. Бројот на запишани ученички во средното образование, во учебната 2023/2024 и 2022/2023 година изнесува 49 %.

Бројот на запишани студентки бележи минимално зголемување, 59 % во 2022/2023 година, додека во 2023/2024 година изнесува 60 %.

Бројот на ученички и ученици што продолжуваат од основното образование во средно образование се намалува.

Бројот на учениците што го прекинале образованието е незначителен (и кај ученичките, и кај учениците) и во основното и во средното образование изнесува до 1 %.

Во основното и во средното образование преовладуваат наставниците од женски пол.

Во средното образование поголема е заинтересираноста на ученичките за гимназиско образование, додека кај учениците за стручно образование.

Нето-стапките на запишани ученици (од двата пола) во основното и во средното образование бележат намалување.

Во високото образование, од година во година, во половата структура се забележува дека на факултетите се запишуваат повеќе жени. Исто така, повеќе жени се запишуваат на втор и на трет циклус студии, а овој сооднос се однесува и на завршените студенти на прв, втор и трет циклус.

ДЕФИНИЦИИ

Ученик е лице што завршило училиште и се стекнало со диплома за одредени знаења и вештини.

Студенти се лица што по завршувањето на претходното средно образование и исполнетите услови за упис на повисоките образовни установи го продолжуваат своето натамошно образование на високите стручни школи и на факултетите во Република Северна Македонија како редовни или вонредни студенти.

Звањето **магистер** на науки го стекнуваат лица со претходно завршено високо образование, завршени постдипломски студии и одбранет магистерски труд.

Звањето **специјалист** го стекнуваат лица со претходно завршено високо образование, завршени постдипломски студии (времетраење од најмалку 1 година) и одбрана на специјалистички труд. Овде не спаѓа специјализацијата во областа на медицинските науки бидејќи тоа не е стекнување на стручен назив специјалист, туку е специјализација во струката.

Титулата доктор на науки се однесува на лица со завршено високо образование, академски степен магистер на науки и одбранета докторска дисертација.

Наставник е лице што изведува воспитно-образовна работа во училиште, според одредена наставна програма.

Наставници и соработници на високообразовните установи се лица што изведуваат настава, а кои според наставно-научното звање се: редовен професор, вонреден професор, доцент (на факултетите) - виш предавач, предавач и професор на висока стручна школа (на високите стручни школи)

Нето-стапката на запишување во основното образование претставува соодност меѓу учениците во основното образование што се на возраст пропишана со Законот за основното образование и популацијата на соодветната возраст (од 6 до 14 години).

Нето-стапката на запишување во средното образование претставува соодност меѓу учениците во средното образование што се на возраст пропишана со Законот за средното образование и популацијата на соодветната возраст (од 15 до 18 години).

Нето-стапката на запишување во високото образование претставува соодност меѓу студентите во високото образование и популацијата на соодветната возраст (од 18 до 23 години).

ISCED 0	ISCED 1	ISCED 2	ISCED 3	ISCED 4	ISCED 5 ДО 8
Предучилишно образование и воспитание	Основно образование (I - V одделение)	Основно образование (VI - IX одделение)	Средно образование	Постсредно образование	Факултет 3,4, 5, 6 години
Јасли	Специјално образование		Гимназија стручно образование (4 години)	Високо образование	Постдипломски студии
Детски градинки	Образование за возрасни		Средно стручно образование (4 години)	Високи стручни школи (3 години)	Докторат
			Средно стручно образование (3 години)	Специјалистичко образование	
			Стручна обука (2 години)		
			Специјално образование		

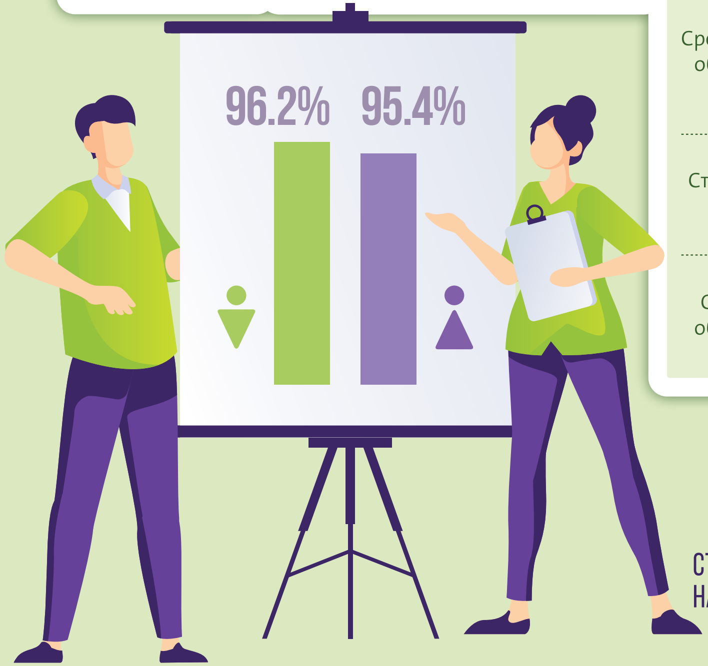

СТАПКА НА ПИСМЕНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ВОЗРАСТ ОД 15+ ГОДИНИ, ПОПИС 2021

ТАБЕЛА 1.

Вкупно резидентно население на возраст од 15+ години според највисок степен на образование, по пол, по возраст, Попис 2021

Највисок степен на школска подготовка	Пол	Вкупно	15-19	20-24	25-29	30-64	65+
Без образование	Жени	16 204	374	386	528	7 088	7 828
	Мажи	6 988	425	364	492	3 533	2 174
Незавршено основно образование	Жени	42 120	1 140	540	640	13 210	26 590
	Мажи	20 009	1 222	411	514	7 077	10 785
Основно образование	Жени	241 081	35 749	5 013	7 282	126 083	66 954
	Мажи	182 375	38 143	4 657	5 781	91 854	41 940
Средно образование	Жени	293 426	11 756	35 891	22 166	175 260	48 353
	Мажи	378 949	12 080	41 858	33 683	233 522	57 806
Високо образование	Жени	140 391	-	7 200	19 861	93 327	20 003
	Мажи	122 958	-	4 392	13 641	77 353	27 572
Магистратура	Жени	16 796	-	259	2 977	13 226	334
	Мажи	12 858	-	144	1 662	10 279	773
Докторат	Жени	2 923	-	-	32	2465	426
	Мажи	3 114	-	-	26	2221	867
Непознато	Жени	22 085	1 611	2 739	3 305	12 806	1 624
	Мажи	23 089	1 535	2 699	3 555	13 998	1 302

ГРАФИКОН 1.

Учество во предучилишно образование, % на деца на возраст 4+

Извор : Евростат

ТАБЕЛА 2.

Запишани ученици и студенти во образовниот процес и нето-стапки на запишување

	Број на ученици		Структура по пол, %		Нето-стапка на запишување	
	Женски	Машки	Женски	Машки	Женски	Машки
	2021/2022					
Основно образование	90 608	96 041	49	51	96	96
Средно образование	34 801	36 217	49	51	83	81
Високо образование1)	28 287	19 540	59	41	36	24
	2022/2023					
Основно образование	89 676	95 423	48	52	95	94
Средно образование	33 825	35 402	49	51	82	81
Високо образование1)	28 755	19 849	59	41	37	31
	2023/2024					
Основно образование	88 277	93 847	48	52	93	92
Средно образование	33 058	34 220	49	51	81	79
Високо образование1)	28 408	19 018	60	40	37	29

1) Студенти државјани на Република Северна Македонија

ТАБЕЛА 3.

Проодност на учениците од основно во средно образование и од средно во високо образование, број и структура

	Број на ученици		Структура по пол, %	
	Женски	Машки	Женски	Машки
Ученици што завршиле основно образование				
2020/2021	9 337	9 836	49	51
2021/2022	9 239	9 773	49	51
2022/2023	9 172	9 619	49	51
Ученици што се запишале во I година средно образование				
2021/2022	8 615	9 457	48	52
2022/2023	8 670	9 243	48	52
2023/2024	8 441	9 076	48	52

	Број на ученици		Структура по пол, %	
	Женски	Машки	Женски	Машки
Број на ученици што завршиле средно образование				
2020/2021	9 476	10 014	49	51
2021/2022	9 691	9 710	50	50
2022/2023	9 243	9 632	49	51
Ученици што се запишале во I година високо образование				
2021/2022	6 603	5 266	56	44
2022/2023	6 738	5 553	55	45
2023/2024	6 971	5 092	58	42

ТАБЕЛА 4.

Ученици што го завршиле редовното средно образование, според струката, учебна 2021/2022 година

Образование	Ученици		Структура по пол, %	
	Женски	Машки	Женски	Машки
Гимназиско образование	**3 781**	**3 173**	**54**	**46**
Јазична гимназија	381	176	68	32
Природно-математичка гимназија	1 582	1 309	55	45
Општа гимназија	1 818	1 688	52	48
Стручно образование	**5 767**	**6 365**	**48**	**52**
Земјоделско-ветеринарна	93	192	33	67
Шумарско-дрвопреработувачка	40	130	24	76
Геолошко-рударска и металуршка	13	23	36	64
Текстилно-кожарска	162	79	67	33
Градежно-геодетска	134	264	34	66
Економско-правна и трговска	845	664	56	44
Земјоделска	5	16	24	76
Прехранбена	-	-	-	-
Рударска	1	7	13	88
Машинска	73	1 096	6	94
Електротехничка	335	1 434	19	81
Хемиско-технолошка	271	204	57	43
Дрвопреработувачка	-	-	-	-
Ветеринарна	11	14	44	56
Текстилна	-	-	-	-
Графичка	41	33	55	45
Лични услуги	393	184	68	32
Геодетска	-	-	-	-
Градежна	14	8	64	36
Сообраќајна	239	219	52	48
Трговска	-	-	-	-
Угостителско-туристичка	174	396	31	69
Економска	270	310	47	53
Правна	93	110	46	54
Здравствена	2 494	779	76	24
Физичка култура	66	203	25	75
Производно-процесна	-	-	-	-
Уметничко образование	**143**	**172**	**45**	**55**
Ликовно	48	33	59	41
Музичко	81	134	38	62
Балетско	14	5	74	26
Вкупно	**9 691**	**9 710**	**50**	**50**

ТАБЕЛА 5.

Ученици што го завршиле редовното средно образование, според струката, учебна 2022/2023 година

Образование	Ученици		Структура	
	Женски	Машки	Женски	Машки
Гимназиско образование	**3 643**	**3 095**	**54**	**46**
Јазична гимназија	333	155	68	32
Природно-математичка гимназија	1 462	1 144	56	44
Општа гимназија	1 848	1 796	51	49
Стручно образование	**5 450**	**6 398**	**46**	**54**
Земјоделско-ветеринарна	84	141	37	63
Шумарско-дрвопреработувачка	54	117	32	68
Геолошко-рударска и металуршка	4	32	11	89
Текстилно-кожарска	142	110	56	44
Градежно-геодетска	142	224	39	61
Економско-правна и трговска	898	718	56	44
Земјоделска	9	21	30	70
Прехранбена	-	-	-	-
Рударска	-	-	-	-
Машинска	62	1 038	6	94
Електротехничка	327	1 666	16	84
Хемиско-технолошка	278	168	62	38
Дрвопреработувачка	-	-	-	-
Ветеринарна	11	22	33	67
Текстилна	7	-	100	-
Графичка	31	47	40	60
Лични услуги	388	121	76	24
Геодетска	-	-	-	-
Градежна	-	6	-	100
Сообраќајна	220	261	46	54
Трговска	-	-	-	-
Угостителско-туристичка	166	397	29	71
Економска	215	245	47	53
Правна	102	63	62	38
Здравствена	2 272	907	71	29
Физичка култура	38	94	29	71
Производно-процесна	-	-	-	-
Уметничко образование	**150**	**139**	**52**	**48**
Ликовно	66	36	65	35
Музичко	69	96	42	58
Балетско	15	7	68	32
Вкупно	**9 243**	**9 632**	**49**	**51**

ГРАФИКОН 2.

Ученици што го продолжиле образованието, %

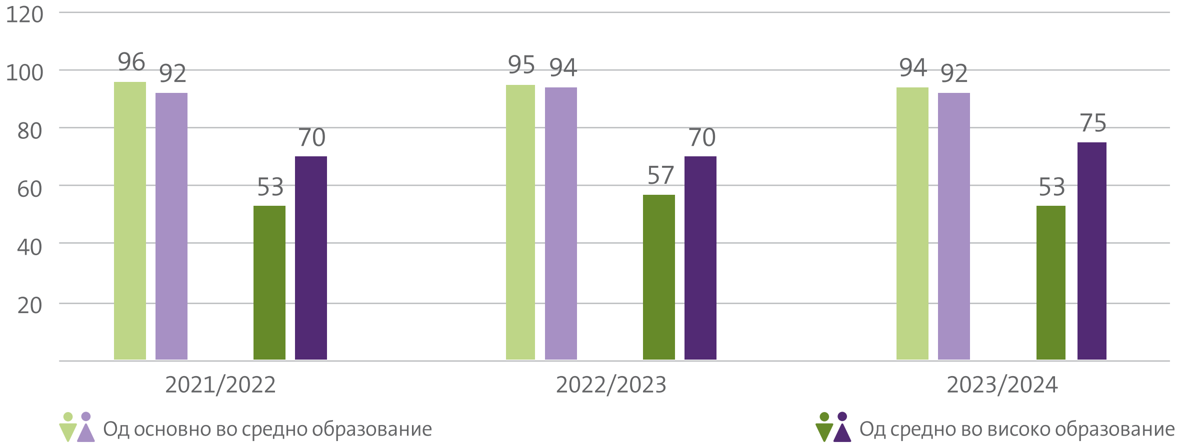

ТАБЕЛА 6.

Ученици што го прекинале образованието, број и стапки

	Број на ученици		Структура по пол, %		Стапки на прекинување	
	Женски	Машки	Женски	Машки	Женски	Машки
	2020/2021					
Основно образование	86	97	47	53	0.1	0.1
Средно образование	52	129	29	71	0.2	0.4
	2021/2022					
Основно образование	131	119	52	48	0.1	0.1
Средно образование	170	421	29	71	0.5	1.2
	2022/2023					
Основно образование	199	151	57	43	0.2	0.2
Средно образование	105	236	31	69	0.3	0.7

ГРАФИКОН 3.

Број на деца со попреченост во формално образование, по пол, по години

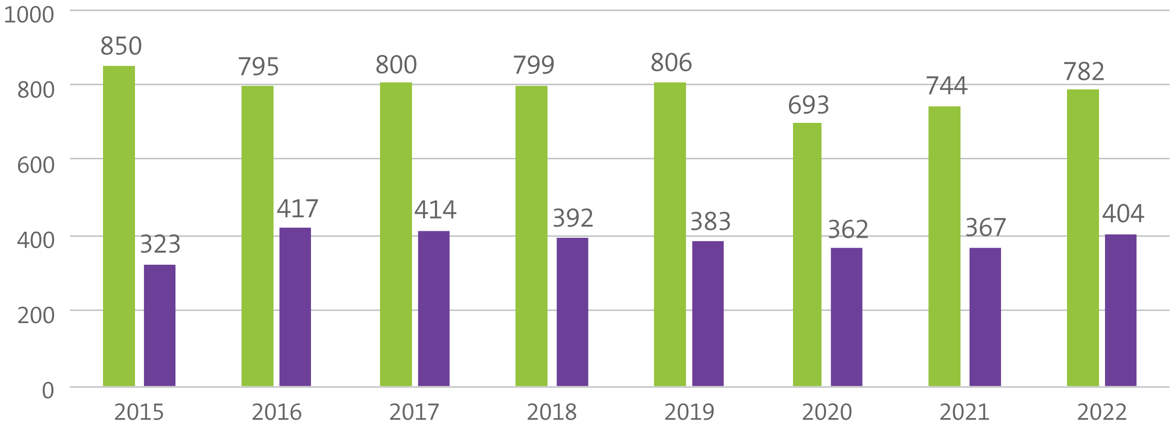

ГРАФИКОН 4.

Број на ученици со попреченост вклучени во образовен процес според МСКОБ/ISCED класификација

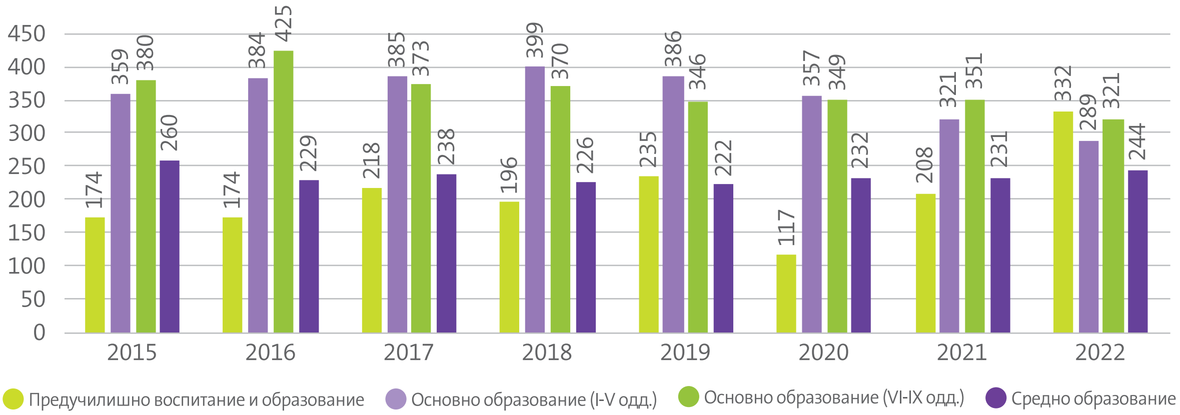

ТАБЕЛА 7.

Наставници во основното и во средното образование, број и структура

	Број		Структура по пол, %	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи
	2021/2022			
Основно образование	13 374	5 764	70	30
Средно образование	4 461	2 697	62	38
	2022/2023			
Основно образование	13 591	5 459	71	29
Средно образование	4 447	2 600	63	37
	2023/2024			
Основно образование	13 570	5 261	72	28
Средно образование	4 509	2 542	64	36

ТАБЕЛА 8.

Вкупно запишани и дипломирани студенти на додипломски студии, број и структура

	Студенти		Структура по пол, %	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи
	Запишани студенти			
2021/2022	29 858	21 724	58	42
2022/2023	30 969	22 852	58	42
2023/2024	30 704	21 612	59	41
	Дипломирани студенти			
2021	4 564	3 189	59	41
2022	4 270	3 213	57	43
2023	4 814	2 608	65	35

ТАБЕЛА 9.

Студенти, државјани на Република Северна Македонија, кои завршиле додипломски студии, според научната област, број и структура

2022

	Дипломирани студенти		Структура по пол, %	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи
Вкупно	**4 078**	**2 901**	**58**	**42**
Образование	247	34	88	12
Уметност и хуманистички науки	478	226	68	32
Општествени науки,новинарство и информирање	450	300	60	40
Бизнис,администрација и право	940	830	53	47
Природни науки,математика и статистика	166	44	79	21
Информатичко-комуникациски технологии(ИКТ)	246	391	39	61
Инженерство,производство и градежништво	368	382	49	51
Земјоделство,шумарство,рибарство и ветерина	51	67	43	57
Здравство и социјална заштита	948	257	79	21
Услуги	184	370	33	67

2023

	Дипломирани студенти		Структура по пол, %	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи
Вкупно	**4 607**	**2 396**	**66**	**34**
Образование	206	29	88	12
Уметност и хуманистички науки	525	214	71	29
Општествени науки,новинарство и информирање	663	128	84	16
Бизнис,администрација и право	1 145	629	65	35
Природни науки,математика и статистика	156	41	79	21
Информатичко-комуникациски технологии(ИКТ)	279	391	42	58
Инженерство,производство и градежништво	380	346	52	48
Земјоделство,шумарство,рибарство и ветерина	62	70	47	53
Здравство и социјална заштита	971	254	79	21
Услуги	220	294	43	57

ТАБЕЛА 10.

Лица запишани на постдипломски студии, државјани на Република Северна Македонија, според научната гранка на пријавениот магистерски труд, број и структура

	Студенти		Структура по пол, %	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи
	2022/2023			
Вкупно	**1 553**	**1 137**	**58**	**42**
Образование	163	32	84	16
Уметност и хуманистички науки	114	65	64	36
Општествени науки, новинарство и информирање	241	147	62	38
Бизнис администрација и право	555	396	58	42
Природни науки, математика и статистика	51	8	86	14
Информатичко комуникациски технологии	106	134	44	56
Инженерство, производство и градежништво	214	261	45	55
Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина	19	20	49	51
Здравство и социјална заштита	40	13	75	25
Услуги	50	61	45	55
	2023/2024			
Вкупно	**1 386**	**1 005**	**58**	**42**
Образование	90	19	83	17
Уметност и хуманистички науки	133	69	66	34
Општествени науки, новинарство и информирање	187	115	62	38
Бизнис администрација и право	461	317	59	41
Природни науки, математика и статистика	130	31	81	19
Информатичко комуникациски технологии	102	153	40	60
Инженерство, производство и градежништво	166	205	45	55
Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина	13	10	57	43
Здравство и социјална заштита	53	14	79	21
Услуги	51	72	41	59

ТАБЕЛА 11.

Лица запишани на постдипломски студии, државјани на Република Северна Македонија, според научната гранка на пријавениот специјалистички труд, број и структура

	Студенти		Структура по пол, %	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи
	2022/2023			
Вкупно	**215**	**104**	**67**	**33**
Уметност и хуманистички науки	1	3	25	75
Општествени науки, новинарство и информирање	3	6	33	67
Бизнис администрација и право	28	36	44	56
Природни науки, математика и статистика	-	-	-	-
Информатичко комуникациски технологии	-	1	-	100
Инженерство, производство и градежништво	-	-	-	-
Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина	1	2	33	67
Здравство и социјална заштита	181	54	77	23
Услуги	1	2	33	67
	2023/2024			
Вкупно	**307**	**214**	**59**	**41**
Уметност и хуманистички науки	6	1	86	14
Општествени науки, новинарство и информирање	2	12	14	86
Бизнис администрација и право	82	95	46	54
Инженерство, производство и градежништво	2	2	50	50
Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина	-	-	-	-
Здравство и социјална заштита	213	80	73	27
Услуги	2	24	8	92

ТАБЕЛА 12.

Магистри на науки, државјани на Република Северна Македонија, според видот на научната област на магистерскиот труд и полот, бројот, структурата и годината на магистрирање

	Студенти		Структура по пол, %	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи
	2022			
Вкупно	**862**	**552**	**61**	**39**
Образование	32	6	84	16
Уметност и хуманистички науки	75	28	73	27
Општествени науки, новинарство и информирање	107	104	51	49
Бизнис администрација и право	372	207	64	36
Природни науки, математика и статистика	17	7	71	29
Информатичко комуникациски технологии	29	33	47	53
Инженерство, производство и градежништво	158	132	54	46
Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина	9	3	75	25
Здравство и социјална заштита	33	7	83	18
Услуги	30	25	55	45
	2023			
Вкупно	**865**	**626**	**58**	**42**
Образование	23	4	85	15
Уметност и хуманистички науки	70	46	60	40
Општествени науки, новинарство и информирање	93	79	54	46
Бизнис администрација и право	369	242	60	40
Природни науки, математика и статистика	31	13	70	30
Информатичко комуникациски технологии	20	30	40	60
Инженерство, производство и градежништво	187	157	54	46
Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина	6	3	67	33
Здравство и социјална заштита	43	12	78	22
Услуги	23	40	37	63

ТАБЕЛА 13.

Специјалисти на науки, државјани на Република Северна Македонија, според видот на научната област на специјалистичкиот труд и полот, бројот, структурата и годината на завршена специјализација

	Студенти		Структура по пол, %	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи
	2022			
Вкупно	**162**	**126**	**56**	**44**
Уметност и хуманистички науки	4	9	31	69
Општествени науки, новинарство и информирање	16	31	34	66
Бизнис администрација и право	55	70	44	56
Природни науки, математика и статистика	3	-	100	-
Информатичко комуникациски технологии	1	6	14	86
Инженерство, производство и градежмиштво	-	1	-	100
Здравство и социјална заштита	81	7	92	8
Услуги	2	2	50	50
	2023			
Вкупно	**126**	**72**	**64**	**36**
Образование	1	-	100	-
Уметност и хуманистички науки	2	3	40	60
Општествени науки, новинарство и информирање	7	13	35	65
Бизнис администрација и право	28	38	42	58
Природни науки, математика и статистика	2	-	100	-
Информатичко комуникациски технологии	2	4	33	67
Здравство и социјална заштита	82	11	88	12
Услуги	2	3	40	60

ТАБЕЛА 14.

Лица запишани на постдипломски студии, државјани на Република Северна Македонија, според научната гранка на докторските студии, број и структура

	Студенти		Структура по пол, %	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи
	2021/2022			
Вкупно	**223**	**187**	**54**	**46**
Образование	9	3	75	25
Уметност и хуманистички науки	25	7	78	22
Општествени науки, новинарство и информирање	22	31	42	58
Бизнис администрација и право	42	31	58	42
Природни науки, математика и статистика	8	6	57	43
Информатичко комуникациски технологии	3	6	33	67
Инженерство, производство и градежништво	42	33	56	44
Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина	7	8	47	53
Здравство и социјална заштита	61	41	60	40
Услуги	4	21	16	84
	2022/2023			
Вкупно	**294**	**249**	**54**	**46**
Образование	14	6	70	30
Уметност и хуманистички науки	36	11	77	23
Општествени науки, новинарство и информирање	32	36	47	53
Бизнис администрација и право	37	34	52	48
Природни науки, математика и статистика	22	19	54	46
Информатичко комуникациски технологии	11	21	34	66
Инженерство, производство и градежништво	28	26	52	48
Земјоделство, шумарство, рибарство и ветерина	6	10	38	63
Здравство и социјална заштита	92	62	60	40
Услуги	16	24	40	60

ТАБЕЛА 15.

Доктори на науки, државјани на Република Северна Македонија, според видот на научната гранка на докторската дисертација и полот, бројот, структурата и годината на завршување на докторските студии

	Студенти		Структура по пол, %	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи
	2022			
Вкупно	**70**	**63**	**53**	**47**
Образование	1	1	50	50
Уметност и хуманистички науки	7	4	64	36
Општествени науки, новинарство и информирање	6	4	60	40
Бизнис администрација и право	10	6	63	38
Природни науки, математика и статистика	5	2	71	29
Информатичко комуникациски технологии	3	6	33	67
Инженерство, производство и градежмиштво	6	6	50	50
Земјоделство,шумарство,рибарство и ветерина	-	-	-	-
Здравство и социјална заштита	32	25	56	44
Услуги	-	9	-	100
	2023			
Вкупно	**66**	**45**	**59**	**41**
Образование	**6**	-	**100**	-
Уметност и хуманистички науки	9	2	82	18
Општествени науки, новинарство и информирање	4	6	40	60
Бизнис администрација и право	11	13	46	54
Природни науки, математика и статистика	3	1	75	25
Информатичко комуникациски технологии	1	5	17	83
Инженерство,производство и градежништво	6	3	67	33
Земјоделство,шумарство,рибарство и ветерина	2	1	67	33
Здравство и социјална заштита	23	9	72	28
Услуги	1	5	17	83

ТАБЕЛА 16.

Наставници и соработници во високото образование, број и структура

		Број		Структура по пол, %	
		Жени	Мажи	Жени	Мажи
2021/2022	Редовен професор	588	758	44	56
	Вонреден професор	449	491	48	52
	Доцент	436	349	56	44
	Виш предавач на висока образовна установа	29	15	66	34
	Предавач на висока образовна установа	8	10	44	56
	Професор на висока стручна школа	24	7	77	23
	Предавач на висока стручна школа	14	4	78	22
	Асистент	469	424	53	47
	Помлад асистент	3	10	23	77
	Лектор	36	9	80	20
	Наставник за практична работа	12	25	32	68
	Стручен соработник	53	77	41	59
	Соработник	106	101	51	49
	Други звања	31	18	63	37
2022/2023	Редовен професор	620	809	43	57
	Вонреден професор	454	439	51	49
	Доцент	427	310	58	42
	Виш предавач на висока образовна установа	26	17	60	40
	Предавач на висока образовна установа	11	8	58	42
	Професор на висока стручна школа	18	7	72	28
	Предавач на висока стручна школа	13	7	65	35
	Асистент	423	350	55	45
	Помлад асистент	4	10	29	71
	Лектор	37	2	95	5
	Наставник за практична работа	1	3	25	75
	Стручен соработник	65	89	42	58
	Соработник	84	71	54	46
	Други звања	69	122	36	64

		Број		Структура по пол, %	
		Жени	Мажи	Жени	Мажи
2023/2024	Редовен професор	726	873	45	55
	Вонреден професор	418	416	50	50
	Доцент	407	335	55	45
	Виш предавач на висока образовна установа	15	6	71	29
	Предавач на висока образовна установа	4	12	25	75
	Професор на висока стручна школа	14	2	88	13
	Предавач на висока стручна школа	19	17	53	47
	Асистент	446	359	55	45
	Помлад асистент	4	5	44	56
	Лектор	30	4	88	12
	Наставник за практична работа	-	-	-	-
	Стручен соработник	63	69	48	52
	Соработник	108	96	53	47
	Други звања	107	101	51	49

ГРАФИКОН 5.

Членови на Македонската академија на науки и уметности, по одделенија

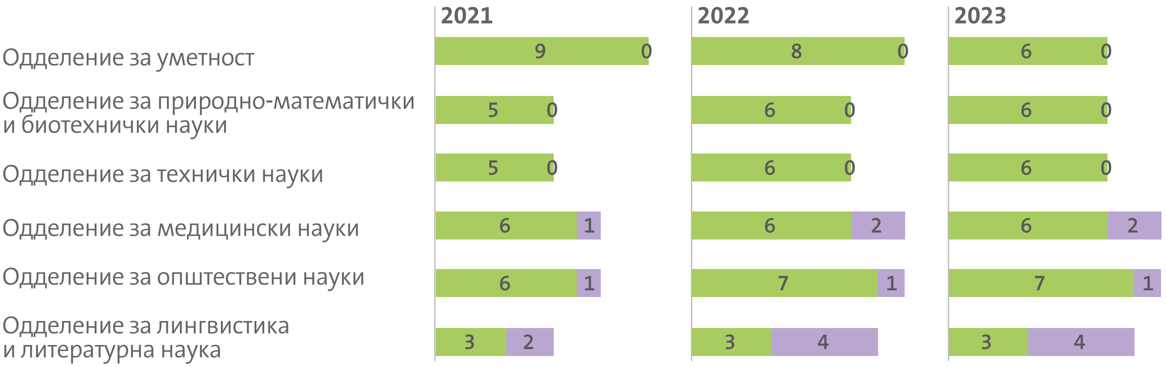

ГРАФИКОН 6.

НЕЕТ стапки - Лица кои не се вработени и кои не се вклучени во процесот на образование или обука

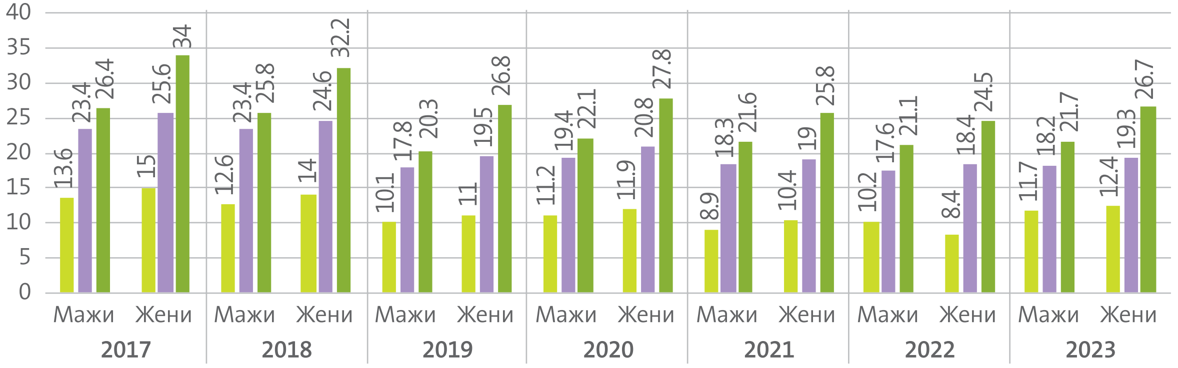

Извор: Анкета за работна сила

ГРАФИКОН 7.

Лица што рано го напуштаат образованието, % од население на возраст 18-24 год.

ГРАФИКОН 8.

Корисници на интернет, по пол, %

ГРАФИКОН 9.

Честота на користење интернет во последните 3 месеци/Неколку пати во текот на денот, %

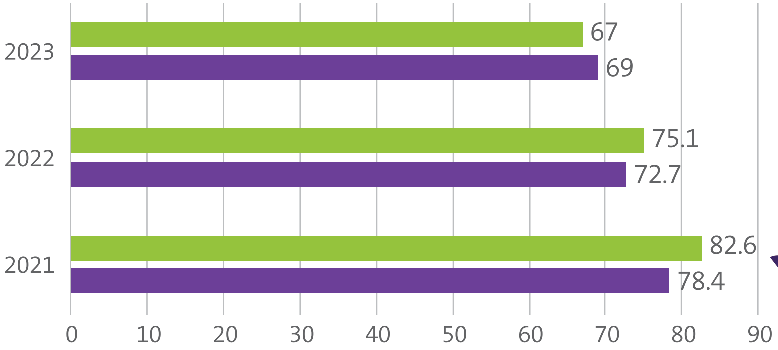

*Забелешка: Прашањето во 2022 и 2023 е променето од претходните години кога гласеше: „Честота на користење интернет во последните 3 месеци / Секој ден или речиси секој ден“

ГРАФИКОН 10.

Учество на социјални мрежи (креирање кориснички профил, испраќање порака или други прилози на Фејсбук, Твитер/Икс итн.), по пол, %

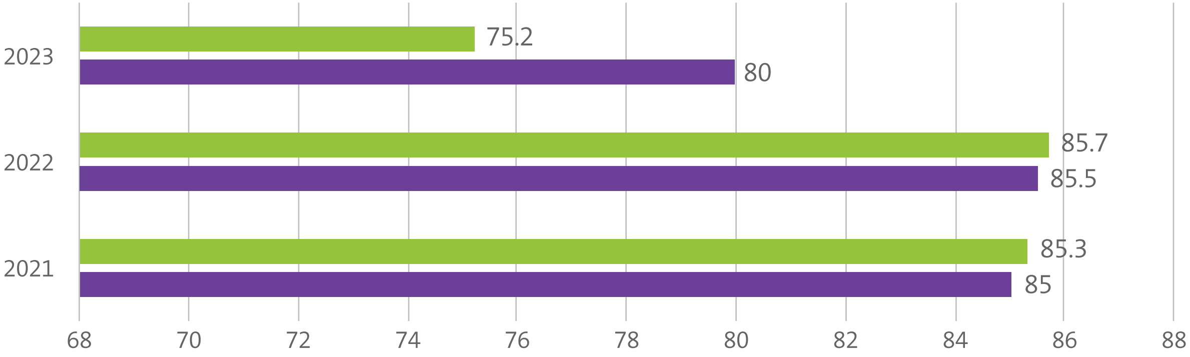

ЕКОНОМСКО УЧЕСТВО

Во Република Северна Македонија жените се значително помалку активни на пазарот на труд од мажите. Стапката на вработеност на жените во 2023 година изнесуваше 37.9 %, односно 57.2 % од жените се економски неактивни. Споредбено, истата година, стапката на активно учество на мажите на пазарот на труд изнесува 53.2 %, додека пак стапката на неактивност е 38.0 %. Разликите во стапките на учество на жените и мажите на пазарот на труд доведуваат до родов јаз во стапката на вработеност што во 2023 изнесува 18.0 %.

Стапката на вработеност е најголема кај жените и мажите на возраст од 25-49 години. Кај младото население на возраст од 15 до 29 години стапката на вработеност во 2023 година изнесува 33.6 %. Стапката на вработеност кај девојките и жените од истата возрасна група изнесува 27.6 %, наспроти 39.3 % кај момчињата и мажите.

И во урбаниот и во руралниот дел од државата најголем дел од вработеното население има завршено 4-годишно средно образование, односно 44.4 % од вработените жени и 50.5 % од вработените мажи. Во 2023 година најзначајната разлика е забележана во учеството на вработените лица со високо образование – кај вработените, 38.8 % жени имаат високо образование, а истото важи за 30.0 % од вработените мажи. Споредбено, во руралните делови, 22.7 % од вработените жени имаат високо образование наспроти 12.6 % од вработените мажи.

Од вкупниот број неактивни жени на пазарот на труд најголемиот дел, односно 37.4 %, имаат завршено само основно образование, а од нив 48.5 % живеат во руралните делови на државата. Најголем дел од неактивните мажи имаат завршено 4-годишно средно образование односно 37.5 %, наспроти 33.9 % од неактивните жени.

Жените се генерално помалку застапени и во формалното вработување со 44.1 % и во неформалното вработување со 28.2 %.

Од вкупниот број работодавачи во Северна Македонија во 2023 година, само 27.2% се жени. Слично на тоа, 78.5 % од вработените за сопствена сметка се мажи додека 21.5 % се жени. Во 2023 година, најголем број на неплатени семејни работници се жените од руралните средини, со вкупен број од 9387.

ДЕФИНИЦИИ

Стапка на вработеност – учество на бројот на вработените во работоспособното население на возраст од 15 до 89 години.

Стапка на невработеност – учество на бројот на невработените во вкупната работна сила.

Стапка на активност – учество на работната сила во работоспособното население на возраст од 15 до 89 години.

Економски активното население ја опфаќа работната сила во земјата, односно лицата што се вработени, но и лицата што се невработени, но активно бараат работа. Лицата што се сметаат за економски неактивни, или надвор од работната сила, се лицата што се невработени и не бараат работа и не се на располагање за вработување.

Долгорочна невработеност – невработени лица подолго од 1 година.

Стапка на долгорочна невработеност – учество на невработените лица подолго од 1 година во вкупната работна сила.

ТАБЕЛА 1.

Работоспособно население според економската активност, полот и возраста, по години

	2021									
	Вкупно		Вкупна работна сила		Вработени		Невработени		Неактивно население	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи
Вкупно	742 306	726 429	334 826	485 066	289 132	404 362	45 695	80 704	407 479	241 362
15-19	50 713	53 373	3 110	5 772	1 155	3 507	1 955	2 266	47 604	47 601
20-24	51 984	54 556	19 630	33 377	12 576	22 309	7 055	11 068	32 354	21 179
25-29	56 854	59 429	39 184	51 957	31 002	40 405	8 182	11 552	17 670	7 472
30-34	60 408	62 582	41 795	58 229	35 461	48 285	6 333	9 945	18 613	4 353
35-39	63 275	64 333	48 413	60 342	43 566	51 501	4 847	8 841	14 862	3 992
40-44	63 580	64 483	46 734	61 749	42 466	54 103	4 268	7 646	16 846	2 734
45-49	63 918	62 354	43 725	57 466	39 519	49 770	4 207	7 696	20 193	4 888
50-54	63 742	62 158	39 001	57 070	35 435	48 462	3 567	8 608	24 741	5 088
55-59	64 782	62 843	33 258	52 983	28 759	45 353	4 500	7 630	31 523	9 860
60-64	63 931	61 179	17 236	37 347	16 454	32 119	782	5 228	46 695	23 831
65+	139 119	119 138	2 740	8 773	2 740	8 549	-	-	136 379	110 365

	2022									
	Вкупно		Вкупна работна сила		Вработени		Невработени		Неактивно население	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи
Вкупно	740 298	724 194	328 237	479 841	287 360	404 673	40 877	75 167	412 061	244 354
15-19	50 122	52 902	1 594	4 577	816	2 404	778	2 173	48 528	48 325
20-24	51 865	54 408	19 294	34 018	12 099	24 807	7 194	9 211	32 571	20 390
25-29	55 589	58 313	38 802	50 552	31 915	39 292	6 887	11 260	16 787	7 762
30-34	59 919	62 122	41 127	58 798	34 578	47 978	6 549	10 819	18 792	3 324
35-39	62 707	63 775	47 628	59 660	43 321	52 261	4 307	7 399	15 079	4 116
40-44	63 781	64 803	46 999	61 177	43 084	54 110	3 915	7 067	16 782	3 626
45-49	63 656	62 493	42 772	58 825	37 816	50 189	4 957	8 636	20 883	3 668
50-54	63 353	61 373	38 457	55 177	35 411	48 854	3 047	6 323	24 896	6 196
55-59	64 787	62 493	32 880	52 670	30 119	45 773	2 761	6 896	31 907	9 823
60-64	63 121	60 227	15 934	36 926	15 452	31 576	:	5 350	47 186	23 300
65+	141 399	121 284	2 750	7 461	2 750	7 428	-	:	138 649	113 824

	2023									
	Вкупно		Вкупна работна сила		Вработени		Невработени		Неактивно население	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи
Вкупно	770 000	745 107	329 547	462 100	292 168	396 127	37 379	65 972	440 453	283 007
15-19	49 875	52 724	1 840	4 553	838	2 875	1 003	1 679	48 035	48 170
20-24	51 904	54 448	17 304	32 506	12 453	23 554	4 851	8 951	34 599	21 942
25-29	55 087	57 861	37 508	50 368	30 020	38 467	7 489	11 901	17 579	7 493
30-34	59 669	61 832	41 686	56 247	35 360	46 454	6 326	9 793	17 983	5 585
35-39	62 475	63 602	45 534	58 844	41 502	50 937	4 032	7 906	16 941	4 758
40-44	63 913	64 948	46 922	59 021	43 077	52 276	3 845	6 745	16 991	5 926
45-49	63 473	62 534	44 939	57 036	41 196	52 136	3 742	4 900	18 534	5 498
50-54	63 220	61 057	39 858	53 021	36 754	47 250	3 105	5 771	23 362	8 035
55-59	64 893	62 390	33 957	51 884	31 205	46 650	2 752	5 234	30 936	10 506
60-64	62 711	59 773	17 291	33 124	17 057	30 114	:	3 010	45 420	26 648
65+	172 782	143 939	2 708	5 495	2 708	5 414	-	:	170 073	138 444

ТАБЕЛА 2.

Работоспособно население според економската активност, полот и школската подготовка, урбан дел

	2021							
	Вкупно		Вработени		Невработени		Неактивно население	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи
Вкупно	443 571	418 526	189 020	230 312	26 923	42 776	227 628	145 439
Без образование	9 864	4 066	631	913	:	777	8 890	2 376
Незавршено основно образование	16 683	7 262	1 448	1 993	:	853	14 770	4 416
Основно образование	92 944	66 122	9 917	17 867	3 468	7 595	79 559	40 660
3 години средно образование	24 894	35 020	7 389	16 630	1 531	5 019	15 974	13 372
4 години средно образование	177 321	201 512	82 661	120 405	13 187	20 485	81 472	60 622
Више образование	16 044	13 624	6 499	4 924	591	559	8 954	8 141
Високо образование	105 821	90 920	80 475	67 580	7 338	7 488	18 008	15 852

	2022							
	Вкупно		Вработени		Невработени		Неактивно население	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи
Вкупно	441 160	417 372	188 528	232 090	22 763	39 936	229 869	145 346
Без образование	10 938	2 815	1 383	924	:	:	9 061	1 523
Незавршено основно образование	13 583	7 284	917	2 166	:	655	12 317	4 462
Основно образование	95 636	65 331	10 141	18 700	3 237	6 193	82 258	40 437
3 години средно образование	28 213	35 119	8 714	16 618	1 054	3 935	18 445	14 566
4 години средно образование	173 810	207 314	78 948	122 853	11 819	21 890	83 043	62 571
Више образование	14 345	11 767	6 683	4 773	:	870	7 522	6 124
Високо образование	104 636	87 742	81 743	66 055	5 670	6 023	17 223	15 663

	2023							
	Вкупно		Вработени		Невработени		Неактивно население	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи
Вкупно	494 205	461 850	208 416	243 617	23 507	41 145	262 283	177 089
Без образование	8 876	4 142	2 022	1 193	:	1 033	6 457	1 916
Незавршено основно образование	15 832	10 018	1 912	3 012	775	1 170	13 144	5 836
Основно образование	98 352	74 022	16 394	22 670	3 706	6 590	78 252	44 762
3 години средно образование	33 923	36 050	11 437	17 338	1 590	2 560	20 896	16 152
4 години средно образование	203 493	218 540	92 530	122 910	11 537	21 694	99 426	73 937
Више образование	8 183	7 432	3 281	3 361	-	:	4 902	3 596
Високо образование	125 547	111 646	80 838	73 133	5 503	7 624	39 206	30 889

ТАБЕЛА 3.

Работоспособно население според економската активност, полот и школската подготовка, рурален дел

	2021							
	Вкупно		Вработени		Невработени		Неактивно население	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи
Вкупно	298 734	307 902	100 112	174 051	18 771	37 928	179 852	95 923
Без образование	7 618	2 653	549	603	:	:	7 020	1 994
Незавршено основно образование	23 827	11 749	3 013	3 585	647	1 256	20 168	6 908
Основно образование	128 651	98 905	22 182	42 040	2 925	12 943	103 544	43 922
3 години средно образование	15 704	25 860	6 576	16 166	1 458	2 791	7 670	6 904
4 години средно образование	92 757	137 277	45 417	89 078	10 091	17 129	37 248	31 069
Више образование	3 025	4 772	1 912	2 274	:	:	809	2 287
Високо образование	27 152	26 686	20 462	20 305	3 296	3 543	3 394	2 838

	2022							
	Вкупно		Вработени		Невработени		Неактивно население	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи
Вкупно	299 138	306 822	98 832	172 583	18 114	35 232	182 192	99 007
Без образование	8 452	2 509	:	:	:	:	7 803	1 995
Незавршено основно образование	20 928	9 585	2 171	3 655	:	721	18 426	5 209
Основно образование	126 289	96 014	19 229	38 828	2 734	10 682	104 327	46 504
3 години средно образование	15 044	25 907	5 499	15 829	1 077	1 900	8 468	8 178
4 години средно образование	95 060	137 945	47 586	88 735	8 627	17 508	38 847	31 703
Више образование	2 920	4 868	1 456	1 865	517	:	947	2 561
Високо образование	30 444	29 994	22 540	23 332	4 530	3 805	3 375	2 857

	2023							
	Вкупно		Вработени		Невработени		Неактивно население	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи
Вкупно	275 795	283 256	83 753	152 511	13 872	24 828	178 170	105 918
Без образование	8 660	4 142	515	776	:	:	7 840	3 203
Незавршено основно образование	16 951	11 860	2 872	4 100	:	873	13 710	6 887
Основно образование	105 295	90 457	16 383	36 256	2 478	7 225	86 435	46 976
3 години средно образование	16 116	23 279	6 305	12 986	649	1 523	9 162	8 769
4 години средно образование	100 246	121 716	42 542	78 014	7 976	11 598	49 728	32 103
Више образование	1 681	1 873	801	698	-	:	880	1 035
Високо образование	26 845	29 929	14 335	19 679	2 094	3 305	10 415	6 945

ТАБЕЛА 4.

Стапки на активност на населението на возраст од 15 години и повеќе, според полот и возраста - урбан дел

	Стапка на активност		Стапка на вработеност		Стапка на невработеност	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи
	2021					
15-19	5.5	8.0	1.6	3.6	71.7	54.7
20-24	35.6	56.3	23.7	36.9	33.6	34.4
25-29	71.0	87.4	58.8	68.6	17.1	21.5
30-34	77.2	92.1	65.3	77.5	15.4	15.9
35-39	84.1	93.1	75.8	79.7	9.8	14.4
40-44	80.1	95.9	74.2	85.8	7.4	10.5
45-49	79.1	91.0	72.6	80.6	8.3	11.4
50-54	70.2	91.6	64.3	77.7	8.4	15.2
55-59	59.7	84.8	50.6	72.9	15.3	14.0
60-64	31.6	56.7	29.7	50.5	6.0	11.0
65 +	1.3	4.5	1.3	4.5	-	-
15-64	61.3	77.9	53.6	65.6	12.5	15.9
	2022					
15-19	3.2	9.8	1.6	5.7	48.7	42.0
20-24	35.0	57.8	23.5	42.3	32.8	26.8
25-29	70.7	86.3	60.9	69.1	13.9	19.9
30-34	74.8	93.9	63.5	78.6	15.2	16.3
35-39	83.3	94.1	77.2	82.2	7.3	12.6
40-44	80.3	93.9	73.6	82.6	8.3	12.1
45-49	75.3	94.0	67.7	81.4	10.1	13.4
50-54	70.0	89.0	65.0	79.7	7.1	10.5
55-59	61.0	85.1	55.4	75.0	9.2	11.9
60-64	29.3	58.4	28.6	50.8	2.7	13.1
65 +	1.2	3.2	1.2	3.2	-	-
15-64	60.5	78.1	53.9	66.6	10.8	14.8
	2023					
15-19	2.9	9.2	1.5	5.4	51.5	41.6
20-24	31.2	52.9	21.0	38.8	29.1	29.1
25-29	70.1	83.3	60.4	66.7	16.6	23.0
30-34	69.3	88.8	58.8	74.3	11.8	20.4
35-39	76.6	92.4	71.0	80.8	8.5	11.9
40-44	76.2	83.8	69.9	73.7	8.9	12.2
45-49	66.6	86.1	59.9	74.6	8.7	7.6
50-54	62.9	79.1	58.4	70.8	7.1	11.2
55-59	59.3	80.8	53.8	71.1	7.0	11.0
60-64	26.7	54.3	26.0	47.2	1.5	9.2
65 +	1.0	2.5	1.0	2.5	-	3.5
15-64	56.0	72.9	50.0	62.1	10.2	14.5

ТАБЕЛА 5.

Стапки на активност на населението на возраст од 15 години и повеќе, според полот и возраста - рурален дел

	Стапка на активност		Стапка на вработеност		Стапка на невработеност	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи
	2021					
15-19	6.8	13.7	3.1	9.7	54.7	29.8
20-24	40.4	67.0	24.8	45.6	38.6	31.9
25-29	66.2	87.4	48.9	67.1	26.2	23.2
30-34	58.4	94.3	49.8	76.7	14.7	18.7
35-39	63.5	95.0	56.8	80.7	10.5	15.1
40-44	63.1	95.6	55.2	81.4	12.6	14.9
45-49	55.4	93.7	48.8	78.9	12.0	15.8
50-54	50.2	92.1	45.0	78.3	10.4	15.0
55-59	37.9	83.7	34.5	71.2	9.1	15.0
60-64	19.8	67.1	19.6	55.3	0.8	17.5
65 +	3.3	11.7	3.3	11.2	:	4.1
15-64	46.4	79.1	39.0	64.7	16.0	18.3
	2022					
15-19	3.2	7.2	1.6	3.1	49.0	57.1
20-24	39.9	67.7	23.1	49.1	42.1	27.4
25-29	68.4	87.3	52.1	65.0	23.9	25.6
30-34	60.5	95.7	50.1	75.4	17.2	21.3
35-39	63.4	92.7	55.3	81.5	12.9	12.1
40-44	63.2	95.1	57.9	84.9	8.4	10.8
45-49	57.1	94.3	49.1	78.8	14.0	16.4
50-54	49.0	90.9	44.4	79.5	9.4	12.5
55-59	36.0	83.2	33.7	71.0	6.4	14.6
60-64	19.2	65.0	18.5	54.5	3.8	16.1
65 +	3.4	10.4	3.4	10.4	-	0.6
15-64	45.9	78.6	38.7	65.0	15.7	17.4
	2023					
15-19	4.5	10.3	1.9	7.1	57.1	31.7
20-24	33.9	67.3	25.0	49.9	26.3	25.9
25-29	63.4	86.1	46.9	64.8	26.0	24.7
30-34	57.9	92.2	44.9	80.5	22.4	12.7
35-39	56.4	89.7	50.8	75.0	9.8	16.4
40-44	62.9	90.6	58.7	81.6	6.7	9.9
45-49	54.8	90.0	50.7	80.8	7.5	10.2
50-54	46.2	86.6	41.8	77.6	9.5	10.4
55-59	34.5	80.6	30.6	73.6	11.3	8.7
60-64	17.8	55.6	17.6	50.6	0.9	8.9
65 +	2.6	6.1	2.6	6.1	:	:
15-64	43.3	75.4	37.1	64.6	14.4	14.3

ТАБЕЛА 6.

Стапки на активност на населението според пол и школска подготовка

	Стапка на активност		Стапка на вработеност		Стапка на невработеност	
	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи
	2021					
Без образование	9.0	34.9	6.8	22.6	24.9	35.4
Незавршено основно образование	13.8	40.4	11.0	29.3	20.0	27.4
Основно образование	17.4	48.7	14.5	36.3	16.6	25.5
3 години средно образование	41.8	66.7	34.4	53.9	17.6	19.2
4 години средно образование	56.0	72.9	47.4	61.8	15.4	15.2
Више образование	48.8	43.3	44.1	39.1	9.6	9.7
Високо образование	83.9	84.1	75.9	74.7	9.5	11.2
	2022					
Без образование	13.0	33.9	8.9	23.7	31.4	30.1
Незавршено основно образование	10.9	42.7	8.9	34.5	18.0	19.1
Основно образование	15.9	46.1	13.2	35.7	16.9	22.7
3 години средно образование	37.8	62.7	32.9	53.2	13.0	15.2
4 години средно образование	54.7	72.7	47.1	61.3	13.9	15.7
Више образование	50.9	47.8	47.1	39.9	7.5	16.5
Високо образование	84.8	84.3	77.2	75.9	8.9	9.9
	2023					
Без образование	18.5	38.2	14.5	23.8	21.6	37.8
Незавршено основно образование	18.1	41.8	14.6	32.5	19.3	22.3
Основно образование	19.1	44.2	16.1	35.8	15.9	19.0
3 години средно образование	39.9	58.0	35.5	51.1	11.2	11.9
4 години средно образование	50.9	68.8	44.5	59.1	12.6	14.2
Више образование	41.4	50.2	41.4	43.6	-	13.2
Високо образование	67.4	73.3	62.5	65.6	7.4	10.5

ТАБЕЛА 7.

Родов јаз во вработување, %

2023	18.0
2022	20.1
2021	19.2
2020	18.9
2019	20.1
2018	19.6
2017	20.0

ГРАФИКОН 1.

Стапки на вработеност на населението на возраст од 15-29 год.

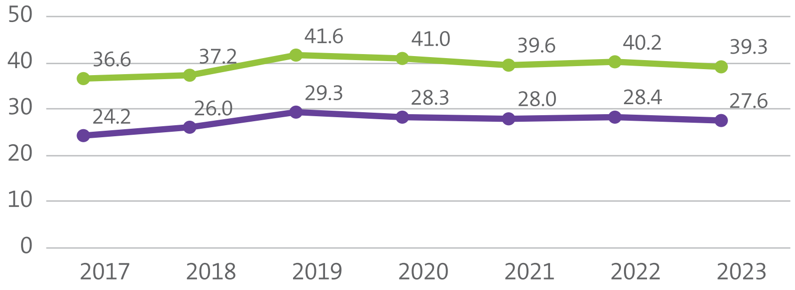

ГРАФИКОН 2.

Стапка на невработеност на население на возраст 15-29 год.

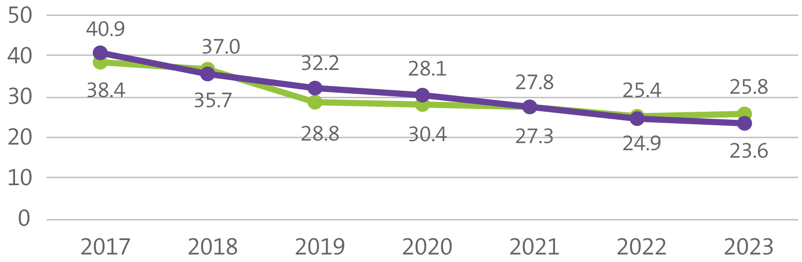

ГРАФИКОН 3.

Стапка на вработеност, % од население на возраст 20-64 год.

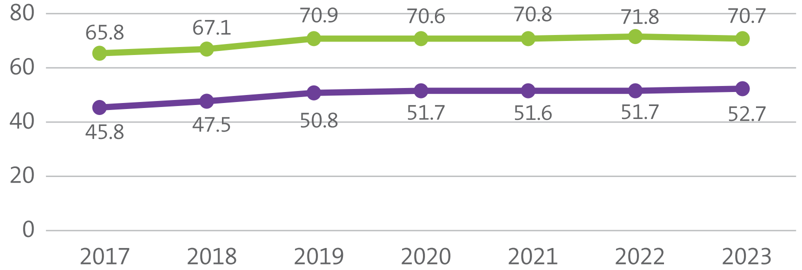

ГРАФИКОН 4.

Вработени според економскиот статус и полот, урбан и рурален дел

ГРАФИКОН 5.

Формална и неформална вработеност, по пол и возрасни групи

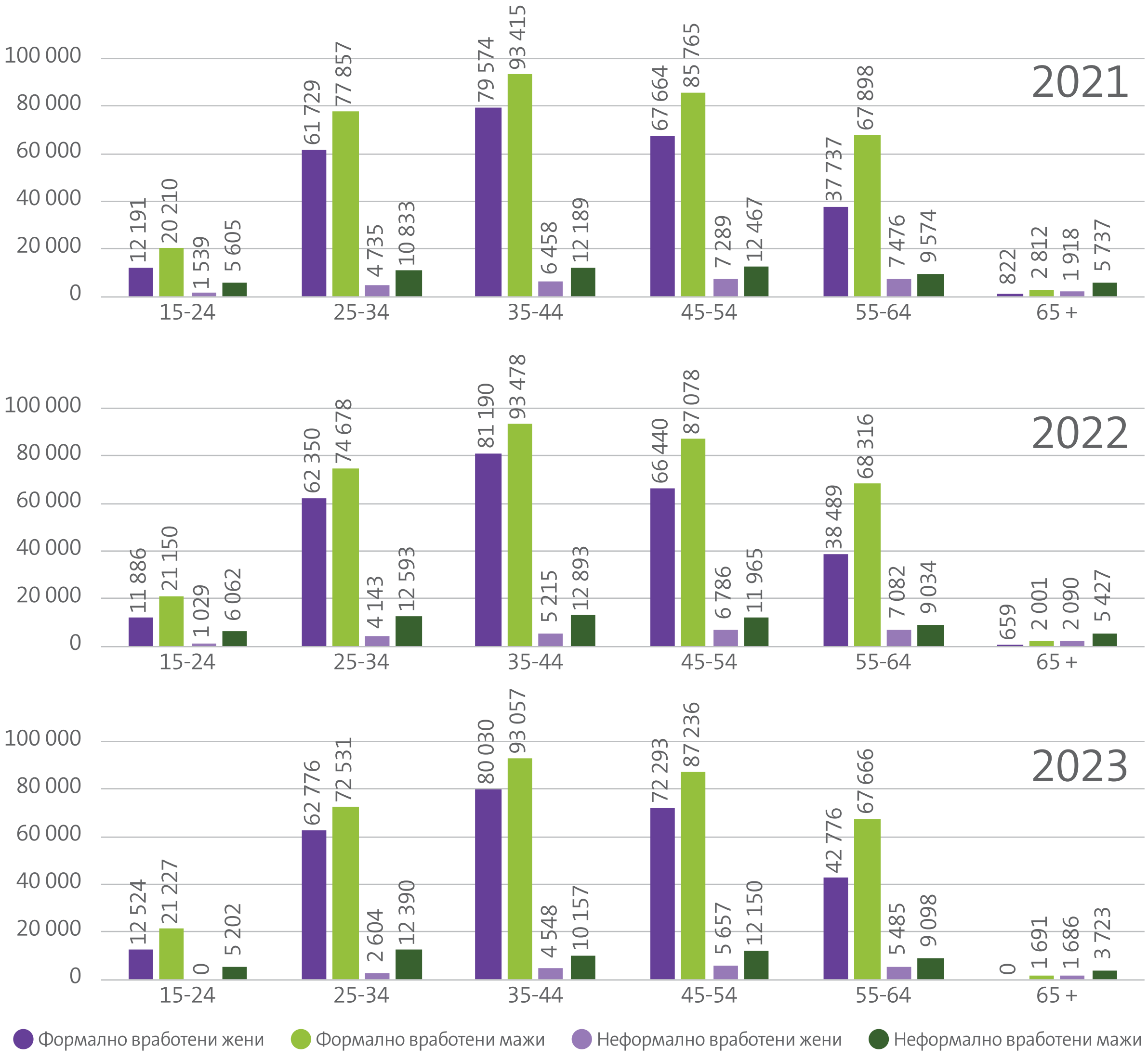

ГРАФИКОН 6.

Неактивно население поради извршување на обврски, % од неактивното население на возраст од 20-64 год.

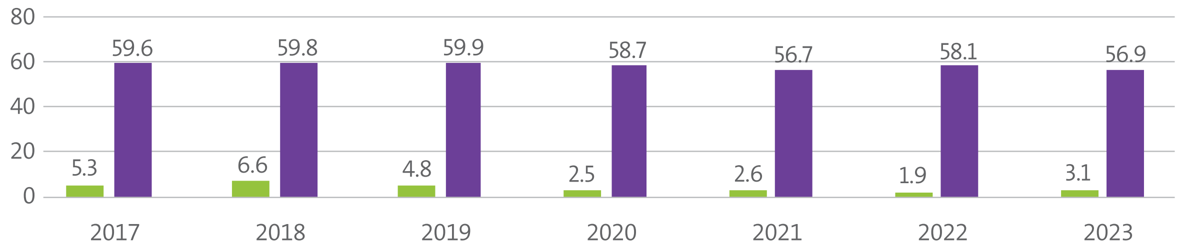

ГРАФИКОН 7.

Стапка на долгорочна невработеност, % од активното население

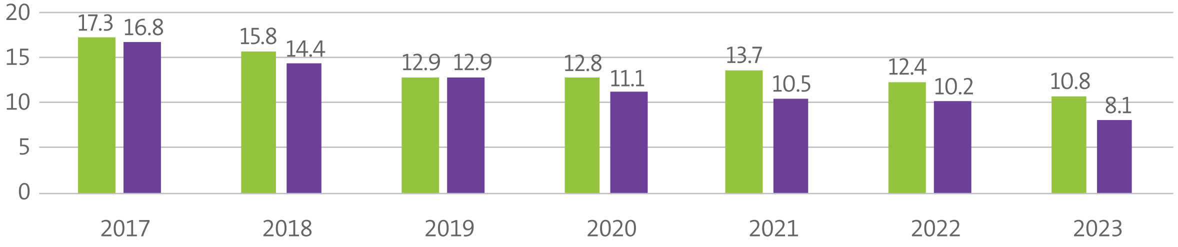

ГРАФИКОН 8.

Млади лица кои не се вработени и кои не се вклучени во процесот на образование или обука, % од население на возраст од 15-29 год.

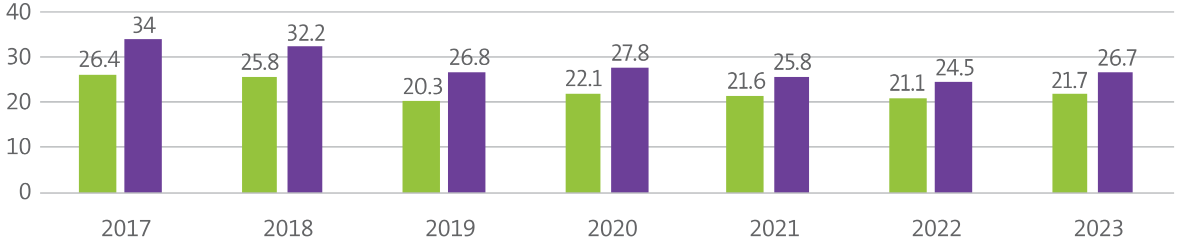

СТРУКТУРА НА ЗАРАБОТУВАЧКА

Податоците од истражувањето за структура на заработувачките се однесуваат на вработеноста и структурата на заработувачките на вработените во земјата според нивните индивидуални белези (пол, возраст, занимање, времетраење на вработувањето, ниво на образование и сл.) и карактеристиките на деловниот субјект каде што лицата се вработени (економска активност, големина на деловниот субјект, локација и сл.).

Во Република Северна Македонија во 2022 година, вкупната просечна годишна бруто-заработувачка изнесува 576 298 денари. Кај мажите е поизразена и изнесува 615 725 денари, а кај жените 532 625 денари. Најголема разлика во просечната годишна бруто-заработувачка помеѓу мажите и жените има кај вработените на возраст од 45-49 години. Од аспект на степенот на образование, најголем родов јаз се јавува кај вработените со високо образование.

Просечната месечна бруто-заработувачка во октомври 2022 година изнесува 48 344 денари. Истата кај мажите е 51 470 денари, додека кај жените изнесува 44 881 денари. Најголема разлика во просечната месечна бруто-заработувачка во октомври 2022 година помеѓу мажите и жените е кај вработените на возраст од 45-49 години. И во оваа категорија, најголем родов јаз се јавува кај вработените со високо образование.

Највисока просечна бруто-заработувачка од час е 335 денари и се забележува кај мажите на возраст од 35-39 години, додека кај жените изнесува 296 денари на возраст од 60 години и повеќе. Според степенот на образование, највисока просечна бруто-заработувачка од час се забележува кај вработените со високо образование, и тоа 429 денари кај мажите и 349 денари кај жените.

ДЕФИНИЦИИ

Просечната бруто-годишна заработувачка, покрај месечните бруто-заработувачки, ги покрива и сите нестандардни исплати кои не се исплаќаат вообичаено во некој од платните периоди (на пр., 13-та плата, празнични бонуси, тримесечни или годишни бонуси и сл.).

Просечната бруто-месечна заработувачка за референтниот месец (октомври) ги опфаќа сите исплати во готово кои им се исплатени на вработените пред исплатата на одбитоците за социјални придонеси и даноци од страна на работодавецот на сметка на работникот. Овде влегуваат и бонусите кои се однесуваат на референтниот месец, исплатите за прекувремена работа, специјални исплати за работа во смени и сл.

Просечна бруто-заработувачка од час претставува бруто-месечна заработувачка поделена со бројот на платени часови за референтниот месец.

ТАБЕЛА 8.

Просечни бруто-заработувачки, социјални придонеси и даноци, по возрасни групи и по пол (во денари)

	Годишна бруто-заработувачка		Бруто-заработувачка (октомври)		Социјални придонеси и даноци исплатени од страна на работодавачот на сметка на работникот (октомври)		Просечна бруто-заработувачка од час (октомври)	
	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени
	2014							
15-19	199 514	148 602	18 098	13 846	5 315	3 962	104	93
20-24	252 032	226 362	20 806	20 041	6 267	5 962	116	114
25-29	322 718	300 737	25 980	24 563	8 092	7 458	144	137
30-34	418 771	374 734	32 030	29 464	10 189	9 082	176	164
35-39	439 785	383 940	35 311	31 231	11 104	9 756	194	173
40-44	432 306	378 698	34 296	31 439	10 921	9 650	189	174
45-49	447 946	357 573	34 451	28 591	10 614	9 093	189	158
50-54	429 858	377 816	32 965	30 294	10 490	9 661	181	167
55-59	435 409	391 356	33 816	31 868	10 790	10 169	185	175
60+	475 764	455 217	37 425	37 561	11 738	12 053	205	206
	2018							
15-19	367 541	348 169	24 848	24 099	7 656	7 493	133	130
20-24	365 414	340 540	28 516	26 125	8 977	8 155	152	141
25-29	438 847	386 966	35 647	31 357	11 381	9 934	191	171
30-34	472 017	406 044	38 342	33 220	12 304	10 573	206	181
35-39	506 828	418 917	41 652	34 458	13 382	11 019	223	187
40-44	501 231	405 959	41 529	33 499	13 385	10 706	222	182
45-49	512 058	392 216	41 631	32 738	13 192	10 452	223	178
50-54	470 200	377 834	39 093	31 650	12 542	10 061	210	172
55-59	466 467	395 372	38 832	33 069	12 327	10 571	209	180
60+	519 928	467 732	43 225	39 226	13 477	12 307	234	213
	2022							
15-19	391 347	372 659	34 327	32 516	11 244	10 645	211	211
20-24	486 096	452 437	41 747	38 811	13 840	12 817	250	237
25-29	591 927	544 856	50 256	46 285	16 829	15 443	299	282
30-34	651 531	562 293	54 817	47 300	18 343	15 791	328	289
35-39	669 347	559 771	55 742	47 212	18 682	15 761	335	287
40-44	669 956	558 674	55 443	46 816	18 547	15 530	332	283
45-49	637 957	521 883	52 642	43 790	17 535	14 511	317	265
50-54	596 983	494 176	49 738	41 599	16 397	13 735	301	254
55-59	552 809	481 656	46 183	40 657	15 311	13 458	280	250
60+	577 722	560 676	47 914	46 781	15 859	15 608	297	296

ТАБЕЛА 9.

Просечни бруто-заработувачки, социјални придонеси и даноци, според степенот на образование и полот (во денари)

	Годишна бруто-заработувачка		Бруто-заработувачка (октомври)		Социјални придонеси и даноци исплатени од страна на работодавачот на сметка на работникот (октомври)		Просечна бруто-заработувачка од час (октомври)	
	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени	Мажи	Жени
	2014							
Незавршено основно образование	281 081	211 577	24 654	19 062	7 547	5 966	138	119
Основно образование	304 290	221 909	23 356	18 629	7 278	5 770	129	104
Средно образование	341 918	291 304	27 816	23 738	8 724	7 292	153	131
Више образование	556 783	416 431	36 705	31 924	11 712	10 178	200	175
Високо образование	645 841	510 876	49 749	41 309	15 798	13 116	273	228
	2018							
Незавршено основно образование	315 031	294 270	25 473	23 339	7 925	7 217	135	125
Основно образование	372 427	296 586	30 358	24 169	9 536	7 482	163	131
Средно образование	433 499	337 550	35 800	27 870	11 421	8 759	191	150
Више образование	500 209	414 158	42 059	34 951	13 614	11 192	228	190
Високо образование	695 324	530 546	56 638	43 847	18 166	14 205	306	240
	2022							
Незавршено основно образование	582 175	445 941	48 735	37 983	16 224	12 523	293	231
Основно образование	526 119	423 078	44 003	35 864	14 553	11 772	264	218
Средно образование	552 910	459 115	46 421	38 774	15 450	12 768	276	233
Више образование	611 476	505 955	51 748	43 245	17 183	14 356	313	263
Високо образование	842 345	674 679	69 870	56 610	23 460	19 026	429	349

СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Нема значителни родови разлики меѓу децата во установите за згрижување и образование, додека пак жените сочинуваат 93 % од вработените во јавните установи за згрижување и градинките. Установите за згрижување и воспитание на деца – детски градинки/центри за ран детски развој – им обезбедуваат здравствена заштита, исхрана и дневен престој на децата на возраст до 6 години, во согласност со нивните развојни потреби и во повеќе видови групи.

Како и во минатите години, така и во 2023, жените се почесто корисници на установи за згрижување возрасни лица, со 68 % наспроти 32 % мажи. Во јавните установи за згрижување на возрасни и стари лица жените учествуваат со високи 81 % како згрижувачки и негувателки. Установите домови за возрасни лица обезбедуваат сместување, исхрана и здравствена заштита на возрасни лица.

Бројот на ученици-студенти во студентските домови и интернати е без значителни разлики. Домовите за ученици и студентските домови обезбедуваат сместување, исхрана и воспитание на ученици и студенти за време на школувањето надвор од местото на постојано живеење на родителите/издржувателите.

Жените значително поретко се „глави“ на домаќинствата што примаат гарантирана минимална парична помош, па така во 2023 година 41 % од корисниците се жени наспроти 59 % мажи. Податоците за гарантираната минимална помош се однесуваат на домаќинствата што се материјално необезбедени и немаат во сопственост имот и имотни права од кои може да се издржуваат. Право на гарантирана минимална помош може да оствари и домаќинство што е материјално необезбедено, но има во сопственост имот и имотни права од кои може да се издржува, во случај кога членот на домаќинството, кој е сопственик на имотот, склучува договор за доживотна издршка со центарот за социјална работа.

Во трговските друштва што вработуваат лица со попреченост во 2023 година бројот на вработените мажи со попреченост е поголем од бројот на жените, односно 64 % мажи и 36 % жени.

ДЕФИНИЦИИ

Податоците за центрите за социјална работа, за корисниците на социјална заштита и за установите за социјална заштита на децата, младите и возрасните лица се прибираат со целосна опфатност.

Меѓуопштинските центри за социјална работа се институции што спроведуваат социјална заштита во една или во повеќе општини со примена на социјална работа.

За **корисник на социјална заштита** се смета секое физичко лице што еднаш или повеќепати користело некои од правата, мерките и услугите на центрите за социјална работа во текот на извештајната година.

Податоците за **правата, мерките и услугите на социјална заштита** се однесуваат на бројот на случаите на одредени права, мерки и услуги спроведени во текот на извештајниот период, а не на бројот на лицата.

Установите за сместување и згрижување деца без родители и родителска грижа обезбедуваат сместување, згрижување, здравствена заштита и воспитание на деца и млади на кои им е потребно сместување во дом. Тука спаѓаат домовите за доенчиња и за мали деца, детските домови и установи-станбена единица за организирано живеење со поддршка (СОС Детско село).

Установите за згрижување на лица со пречки во менталниот и во телесниот развој ги опфаќаат организациите што обезбедуваат сместување, исхрана, нега, здравствена заштита и воспитание на деца и млади попречени во развојот, за време на школувањето и оспособувањето.

Трговски друштва за вработување инвалиди вработуваат лица со намалена работна способност. Вработените инвалиди може да работат и дома.

Установите - домовите за возрасни лица обезбедуваат сместување, исхрана и здравствена заштита на возрасни лица. Тука спаѓаат домовите за стари и изнемоштени лица.

Додатоците за деца (детски додаток, посебен додаток и еднократна парична помош за новороденче) и **родителските додатоци за дете** (право што го остварува мајката за своето трето, за четврто живородено дете и единствен родителски додаток) се посебни облици на заштита на децата што се состојат во парични примања, според законите за детската заштита.

ГРАФИКОН 1.

Деца во јавни установи за згрижување и воспитание на деца детски градинки/центри за ран детски развој

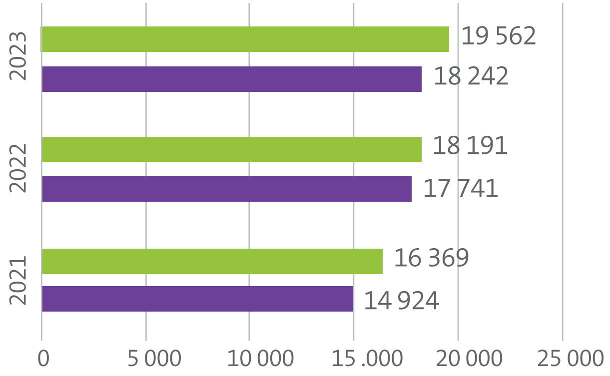

ГРАФИКОН 2.

Вработени во установи за згрижување и воспитание на деца детски градинки/центри за ран детски развој

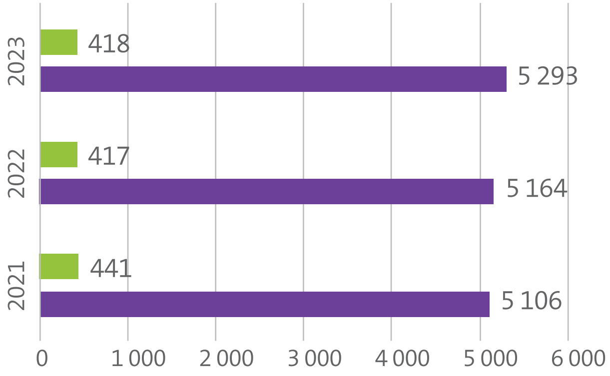

ГРАФИКОН 3.

Корисници во установи за возрасни и стари лица

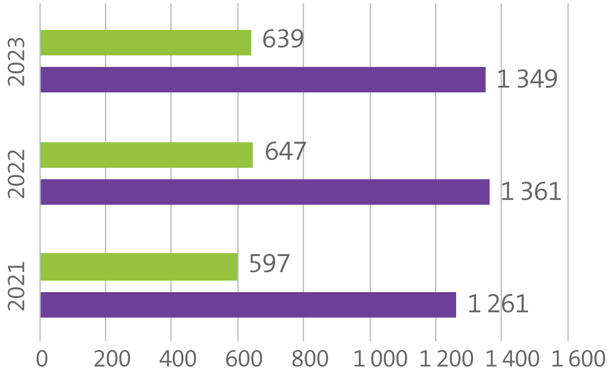

ГРАФИКОН 4.

Вработени во установи за возрасни и стари лица

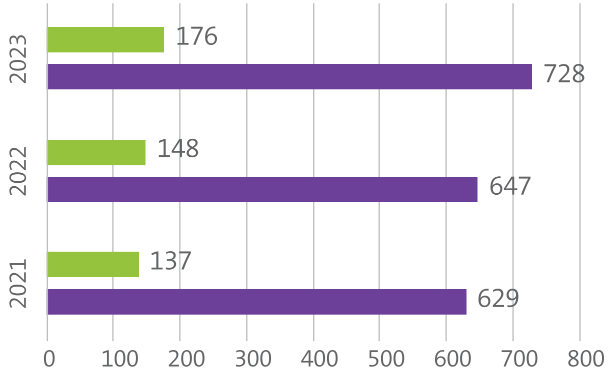

ГРАФИКОН 5.

Корисници на гарантирана минимална помош (домаќинства)

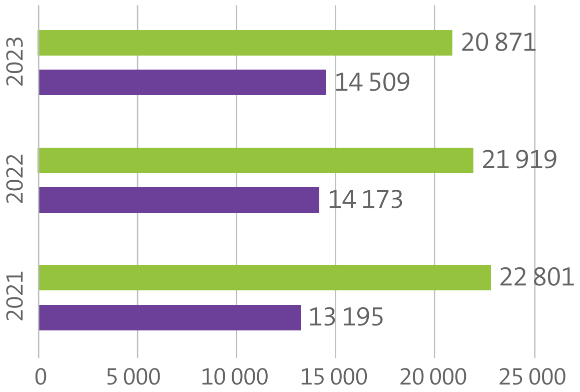

ГРАФИКОН 6.

Ученици-студенти сместени во домови и интернати

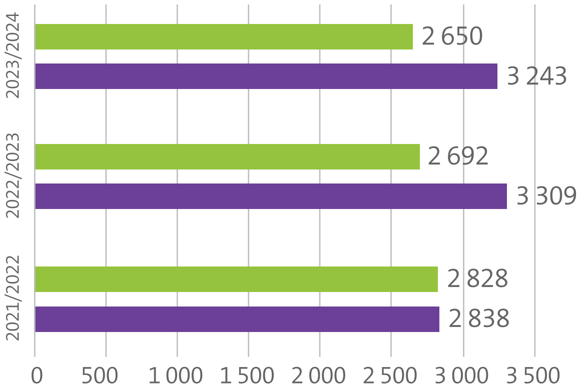

ГРАФИКОН 7.

Вработени лица со попреченост во трговски друштва за вработување на лица со попреченост

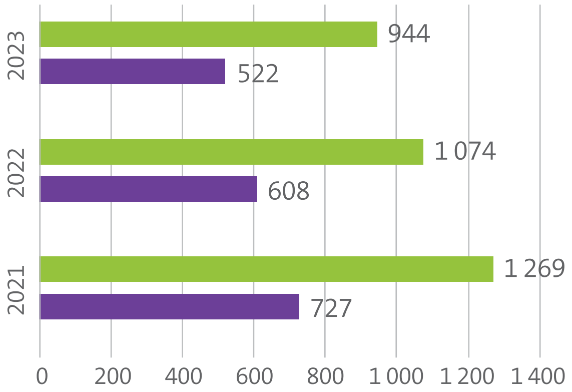

ТАБЕЛА 5.

Деца корисници на социјална заштита

		2021	2022	2023
Деца без родители и родителска грижа	Вкупно	1 152	986	1 029
	Жени	564	484	509
Проблеми во бракот и семејството	Вкупно	4 577	4 370	3 994
	Жени	2 209	2 128	1 983
Деца во ризик	Вкупно	1 875	1 735	2 768
	Жени	433	356	661
Дете во судир со законот	Вкупно	2 267	2 054	1 644
	Жени	226	228	239
Наполно слепи лица	Вкупно	196	143	132
	Жени	69	56	49
Наполно глуви лица	Вкупно	226	140	124
	Жени	93	53	51
Лица со пречки во гласот, говорот и јазикот	Вкупно	171	120	114
	Жени	84	51	42
Лица со телесна попреченост	Вкупно	1 032	905	784
	Жени	415	362	301
Лица со интелектуална попреченост	Вкупно	1 740	1 337	1 091
	Жени	736	589	475
Аутизам	Вкупно	224	228	361
	Жени	67	63	85
Лица со комбинирана попреченост	Вкупно	1 450	1 037	822
	Жени	613	438	341
Други	Вкупно	2 522	2 201	2 099
	Жени	1 211	1 061	1 004

ТАБЕЛА 6.

Полнолетни корисници на социјална заштита

		2021	2022	2023
Социјално исклучени	Вкупно	2 164	2 634	2 543
	Жени	1 104	1 309	1 460
Наполно слепи лица	Вкупно	2 634	3 628	4 048
	Жени	1 191	1 617	1 815
Наполно глуви лица	Вкупно	3 588	2 757	2 738
	Жени	1 441	1 223	1 241
Лица со телесна попреченост	Вкупно	16 446	14 214	17 222
	Жени	7 554	6 535	7 834
Лица со интелектуална попреченост	Вкупно	3 829	3 949	4 111
	Жени	1 770	1 849	1 544
Лица со комбинирана попреченост	Вкупно	1 951	1 790	1 489
	Жени	854	812	744
Материјално необезбедени	Вкупно	3 321	3 488	2 736
	Жени	1 672	1 653	1 361
Стари лица	Вкупно	5 231	7 918	9 659
	Жени	2 461	3 711	4 484
Други	Вкупно	8 702	9 511	10 482
	Жени	3 964	4 461	5 108

60
50
40
30
20
10
1
2
3
4
5

МОЌ И ДОНЕСУВАЊЕ ОДЛУКИ

Во 2024 година Република Северна Македонија ја доби првата жена Претседател на државата. По државните избори во 2024 година, учеството на жените во Собранието на Република Северна Македонија се намали, со 39.2 %, односно 47 жени од вкупно 120 пратеници, 4 помалку од претходниот состав, кога застапеноста на жените достигна 42.5 %.

Во Владата на Република Северна Македонија, по изборите во 2024 година, има само 3 жени министерки од вкупно 18 министерства и 5 заменици на Претседателот на владата, што претставува застапеност од 12.5 % и е една жена помалку од составот на претходната влада.

На локалните избори во 2021 година, од вкупно 27 жени кандидатки, за градоначалнички беа избрани две жени од вкупно 81 градоначалник, за 80 општини и Градот Скопје.

Генералната анализа на родовата застапеност во советите на општините и Градот Скопје по нивното формирање укажува дека на локалните избори во 2021 година година избрани се вкупно 1347 членови на советите. Од нив, 856, односно 63.5 % се мажи, а 491, односно 36.5 % се жени.

Оваа статистика укажува дека родова квота од најмалку 40 % од кандидат(к)ите на изборните листи за општинските совети, односно Советот на Градот Скопје, да бидат лица од помалку застапениот пол, во одредена мера го подобри родовиот баланс во политичкото учество.

И покрај ова, мора да се укаже дека од 80 општински совети и еден градски совет, само во една општина жените советнички се процентуално повеќе застапени од мажите советници, и тоа во Советот на Општина Конче, каде избрани се пет жени, наспроти четворица мажи, или 55.6 % се жени советнички, наспроти 44.4 % мажи советници. Во два општински совети избрана е само по една жена, и тоа во Советот на Општина Центар Жупа, каде има 10 мажи советници, или 90.9 %, наспроти една жена советничка, или 9.1 % и во Советот на Општина Пласница, каде се избрани осум мажи советници, или 88.9 %, наспроти една жена советничка, или 11.1 %.

ГРАФИКОН 1.

Учество на жени - пратенички во националниот парламент ,% на мандати

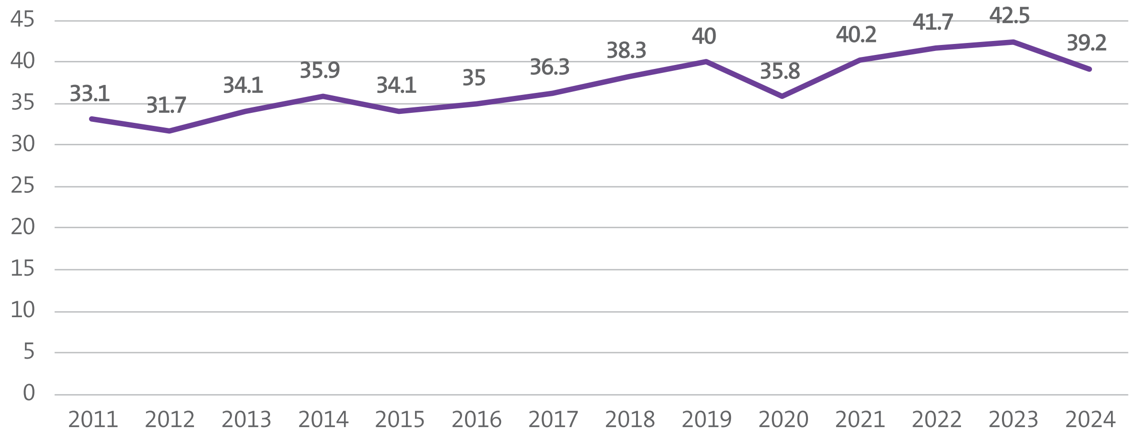

ГРАФИКОН 2.

Учество на жени на позиции во националната влада ,% на мандати

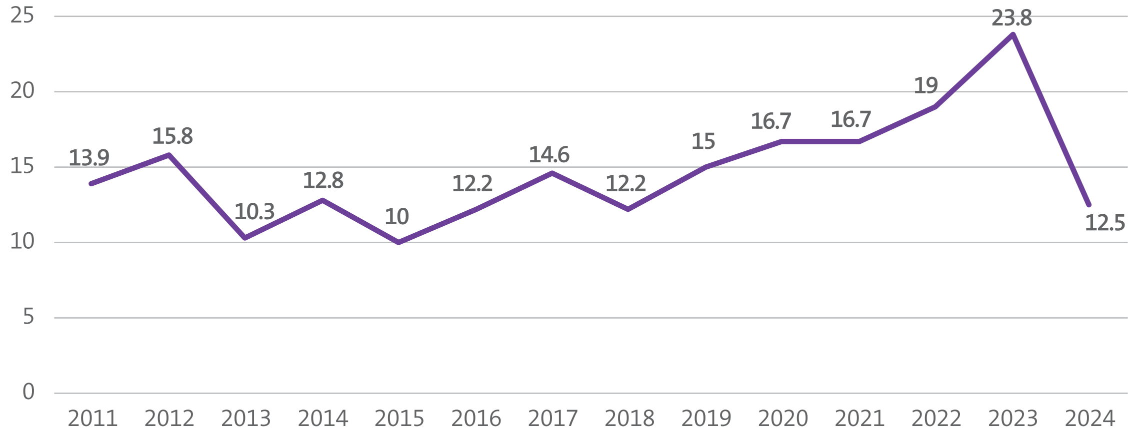

ГРАФИКОН 3.

Учество на жени на високи раководни позиции, во компании кои котираат на берзата, членови на одбори, %

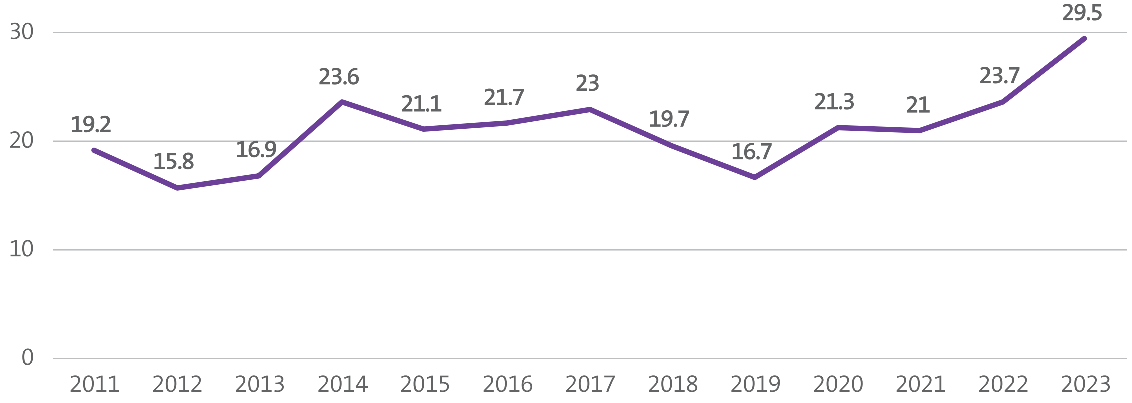

ГРАФИКОН 4.

Учество на жени на високи раководни позиции (борд на директори/ извршни менаџери), %

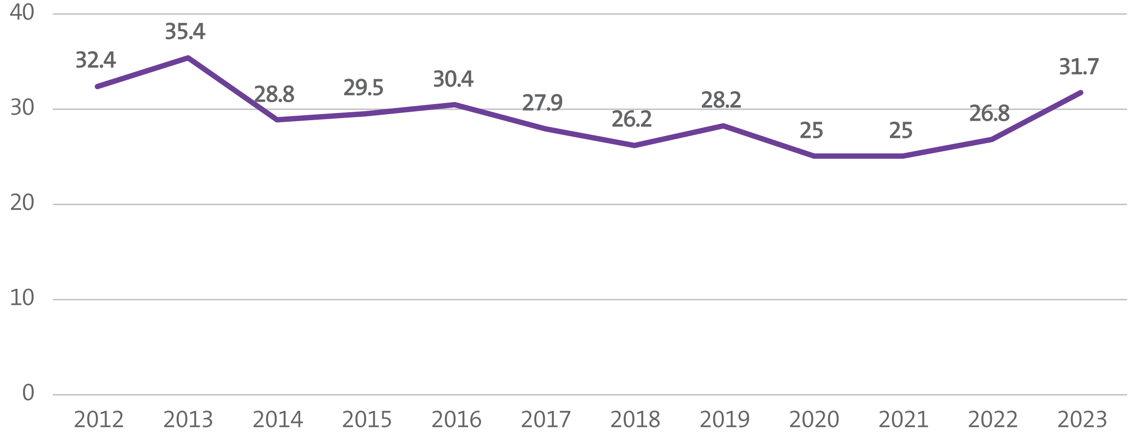

ГРАФИКОН 5.

Број на жени кандидатки и избрани градоначалнички на локалните избори

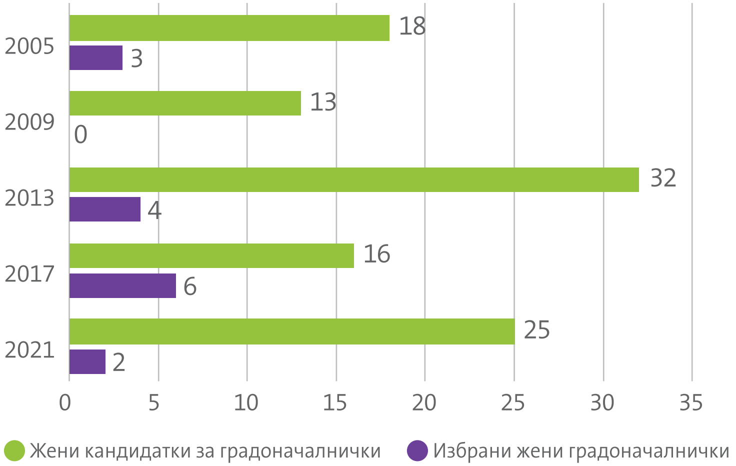

ГРАФИКОН 6.

Родова застапеност на членови и заменици на Државната изборна комисија, мандат 2021-2026

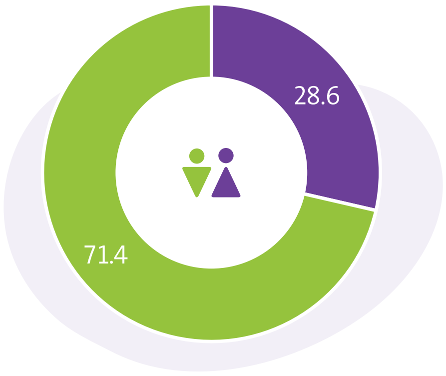

ГРАФИКОН 7.

Родова застапеност во Општинските изборни комисии, мандат 2021-2026

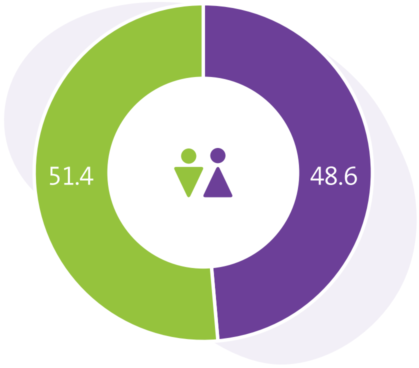

Извор: Државна изборна комисија

ТАБЕЛА 1.

Избрани членови на Совет, Локални избори 2021

Општина	М	%	Ж	%
Арачиново	11	73.3	4	26.7
Берово	8	53.3	7	46.7
Битола	19	61.3	12	38.7
Богданци	8	72.7	3	27.3
Боговиње	13	68.4	6	31.6
Босилово	9	60	6	40
Брвеница	11	73.3	4	26.7
Бутел	12	63.2	7	36.8
Валандово	8	53.3	7	46.7
Василево	10	66.7	5	33.3
Вевчани	5	55.6	4	44.4
Виница	10	66.7	5	33.3
Врапчиште	12	63.2	7	36.8
Гази Баба	16	59.3	11	40.7
Гевгелија	12	63.2	7	36.8
Гостивар	19	61.3	12	38.7
Градско	7	77.8	2	22.2
Дебар	11	73.3	4	26.7
Дебарца	9	81.8	2	18.2
Делчево	8	53.3	7	46.7
Демир Капија	6	66.7	3	33.3
Демир Хисар	6	54.5	5	45.5
Дојран	5	55.6	4	44.4
Долнени	12	80	3	20
Желино	13	68.4	6	31.6
Зелениково	6	66.7	3	33.3
Зерновци	5	55.6	4	44.4
Илинден	10	66.7	5	33.3

Општина	М	%	Ж	%
Јегуновце	9	60	6	40
Кавадарци	13	68.4	6	31.6
Карбинци	6	66.7	3	33.3
Кисела Вода	13	56.5	10	43.5
Кичево	15	65.2	8	34.8
Конче	4	44.4	5	55.6
Кочани	11	57.9	8	42.1
Кратово	9	60	6	40
Крива Паланка	11	57.9	8	42.1
Кривогаштани	6	54.5	5	45.5
Крушево	7	63.6	4	36.4
Куманово	20	60.6	13	39.4
Липково	12	63.2	7	36.8
Лозово	6	66.7	3	33.3
Маврово и Ростуше	7	63.6	4	36.4
Македонска Каменица	7	63.6	4	36.4
Македонски Брод	7	63.6	4	36.4
Могила	6	54.5	5	45.5
Неготино	10	66.7	5	33.3
Новаци	7	77.8	2	22.2
Охрид	15	65.2	8	34.8
Пехчево	6	54.5	5	45.5
Пласница	8	88.9	1	11.1
Прилеп	16	59.3	11	40.7
Пробиштип	9	60	6	40
Радовиш	11	57.9	8	42.1
Ранковце	6	66.7	3	33.3

Општина	М	%	Ж	%
Ресен	8	53.3	7	46.7
Росоман	6	66.7	3	33.3
Свети Николе	11	73.3	4	26.7
Сопиште	7	63.6	4	36.4
Старо Нагоричане	6	66.7	3	33.3
Струга	17	63	10	37
Струмица	14	60.9	9	39.1
Студеничани	12	80	3	20
Теарце	15	78.9	4	21.1
Тетово	20	64.5	11	35.5
Центар Жупа	10	90.9	1	9.1
Чаир	16	59.3	11	40.7
Чашка	8	72.7	3	27.3
Чешиново Облешево	9	81.8	2	18.2
Чучер Сандево	9	81.8	2	18.2
Штип	13	56.5	10	43.5
Шуто Оризари	11	64.7	6	35.3
Аеродром	16	59.3	11	40.7
Велес	14	60.9	9	39.1
Ѓорче Петров	12	52.2	11	47.8
Карпош	14	60.9	9	39.1
Ново Село	9	60	6	40
Петровец	8	72.7	3	27.3
Сарај	11	57.9	8	42.1
Центар	15	65.2	8	34.8
Град Скопје	27	60	18	40

Извор: Државна изборна комисија

КРИМИНАЛ И ПРАВДА

Жените многу помалку се занимаваат со криминални активности и многу помалку се застапени во системот на кривичната правда отколку мажите. Генералната слика е иста и за малолетните лица на возраст под 18 години.

Во 2023 година, жените претставуваат 12 % од лицата пријавени како сторители на кривични дела, 9 % од обвинетите и исто толку осуденички за сторени кривични дела. Девојчињата се уште поретко застапени во системот на кривичната правда отколку возрасните жени. Во 2023 година, девојчињата се застапени со значително помали проценти, односно 6 % се сторителки, 5 % се обвинети и 5 % се осудени за кривични дела.

Од вкупно 6528 осудени полнолетни лица за кривични дела, жените се застапени со само 9 % наспроти 91 % мажи. Жените се најмалку застапени како сторителки на кривично дело „убиство“.

Жените се повнимателни возачи и значително помалку ја загрозуваат безбедноста во сообраќајот од мажите, односно 9 % жени наспроти 91 % мажи кои биле осудени за извршување на ова кривично дело во 2023 година. Само 3 % од вкупниот број осудени за тешки кражби се жени, наспроти 97 % мажи.

Статистиките за пријавени случаи на кривични дела, прекршоци и поплаки во врска со семејното насилство ги собира Министерството за внатрешни работи според кривични дела казниви со Кривичниот законик и прекршочни дела казниви по Законот за прекршоци против јавниот ред и мир. Дополнително МВР собира податоци за поплаки кои можат да бидат физичко, психичко и економско малтретирање.

ДЕФИНИЦИИ

Под поимот **полнолетен сторител на кривично дело** се подразбира сторител на кривично дело што за време на извршување на кривичното дело имал навршено 18 години, а кривичното дело го сторил како: извршител, соизвршител, поттикнувач или помагач.

Под поимот **обвинето лице** се подразбира полнолетно лице против кое во судот е поднесено: обвинение, обвинителен предлог или приватна тужба, против кого кривичната постапка со одлука на судот е завршена правосилно.

Под поимот **осудено лице** се подразбира полнолетно лице прогласено за виновно и против кое се изречени кривични санкции.

Под поимот **дете сторител на кривично дело** се подразбира сторител на кривично дело што во времето на извршување на кривичното дело имал навршено 14 години возраст, а не навршил 18 години, а кривичното дело го извршил како: извршител, соизвршител, поттикнувач или помагач.

Како **обвинето дете сторител на кривично дело** се подразбира дете сторител на кривично дело против кое постапката пред Советот е запрена или не се изречени кривични санкции, како и непресметливо дете против кое е донесена одлука за примена на мерка на безбедност.

Како **осудено дете сторител на кривично дело** се смета дете сторител на кривично дело на кое со одлука на судот му е изречена кривична санкција - затвор за деца или воспитна мерка.

Дете што во времето на извршување на кривичното дело навршило 14 години живот, а не навршило 16 години, кое не може да се казни, туку му се изрекуваат воспитни мерки, се смета како **дете во судир со закон од 14 до 16 години**. Дете што за време на извршувањето на кривичното дело навршило 16 години возраст, а не навршило 18 години, на кое може да му се изрече затвор за деца, се смета како **дете во судир со закон над 16 години.**

ТАБЕЛА 1.

Пријавени, обвинети и осудени малолетници

	Вкупно	Момчиња	Девојчиња
	2021		
Пријавени	589	531	58
Обвинети	553	509	44
Осудени	382	352	30
	2022		
Пријавени	473	428	45
Обвинети	339	310	29
Осудени	262	240	22
	2023		
Пријавени	433	408	25
Обвинети	374	354	20
Осудени	307	292	15

ТАБЕЛА 2.

Пријавени, обвинети и осудени полнолетни сторители

	Вкупно	Мажи	Жени
	2021		
Пријавени	12 233	10 848	1 385
Обвинети	8 580	7 793	787
Осудени	7 634	6 970	664
	2022		
Пријавени	12 429	11 114	1 315
Обвинети	8 550	7 698	852
Осудени	7 769	7 011	758
	2023		
Пријавени	11 574	10 214	1 360
Обвинети	7 199	6 537	662
Осудени	6 528	5 960	568

ТАБЕЛА 3.

Осудени полнолетни лица според видот на кривичното дело и полот

	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени
	2021			2022			2023		
Вкупно	**7 634**	**6 970**	**664**	**7 769**	**7 011**	**758**	**6 528**	**5 960**	**568**
Убиство	17	16	1	22	21	1	28	27	1
Телесна повреда	306	276	30	354	322	32	311	277	34
Тешка телесна повреда	93	88	5	103	100	3	87	85	2
Кражба	372	349	23	478	440	38	432	402	30
Тешка кражба	655	630	25	826	787	39	819	793	26
Измама	125	108	17	128	105	23	85	77	8
Злоупотреба на службената положба и овластување	38	28	10	68	52	16	77	62	15
Загрозување на безбедноста во јавниот сообраќај	1 045	969	76	1 162	1 074	88	1 244	1 130	114
Останати кривични дела	4 983	4 506	477	4 628	4 110	518	3 445	3 107	338

ТАБЕЛА 4.

Стапка на смртност на умрени лица од насилна смрт со убиство (на 100.000 лица)

	Вкупно	Мажи	Жени
	2021		
Население на средина на година 30/06	1 837 114	911 015	926 099
Убиства	8	7	1
Стапка на смртност од убиства	0.4	0.8	0.1
	2022		
Население на средина на година 30/06	1 831 712	908 165	923 547
Убиства	6	5	1
Стапка на смртност од убиства	0.3	0.6	0.1
	2023		
Население на средина на година 30/06	1 827 816	905 801	922 015
Убиства	20	16	4
Стапка на смртност од убиства	1.1	1.8	0.4

ГРАФИКОН 1.

Број на судии, по пол

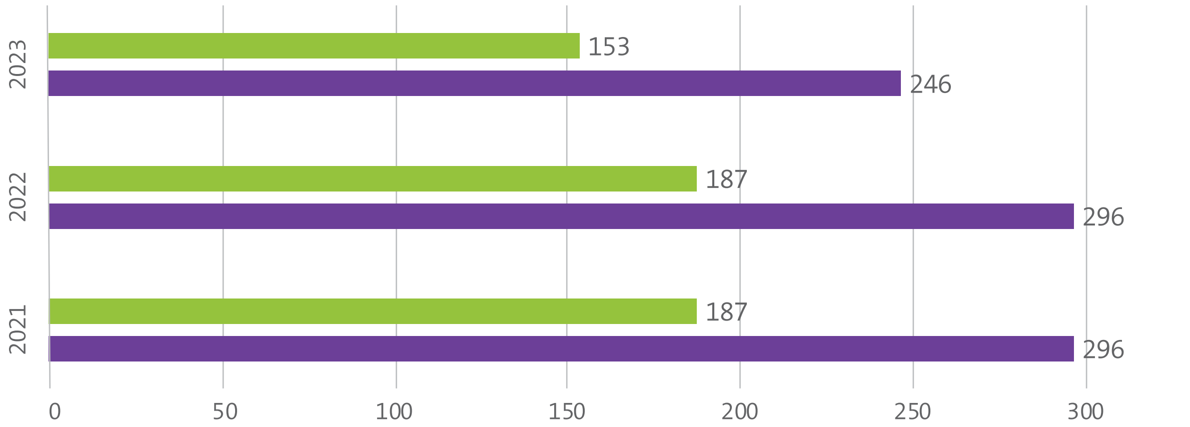

Извор: Годишен извештај за работата на судскиот совет

ГРАФИКОН 2.

Број на вработени во судската служба, по пол

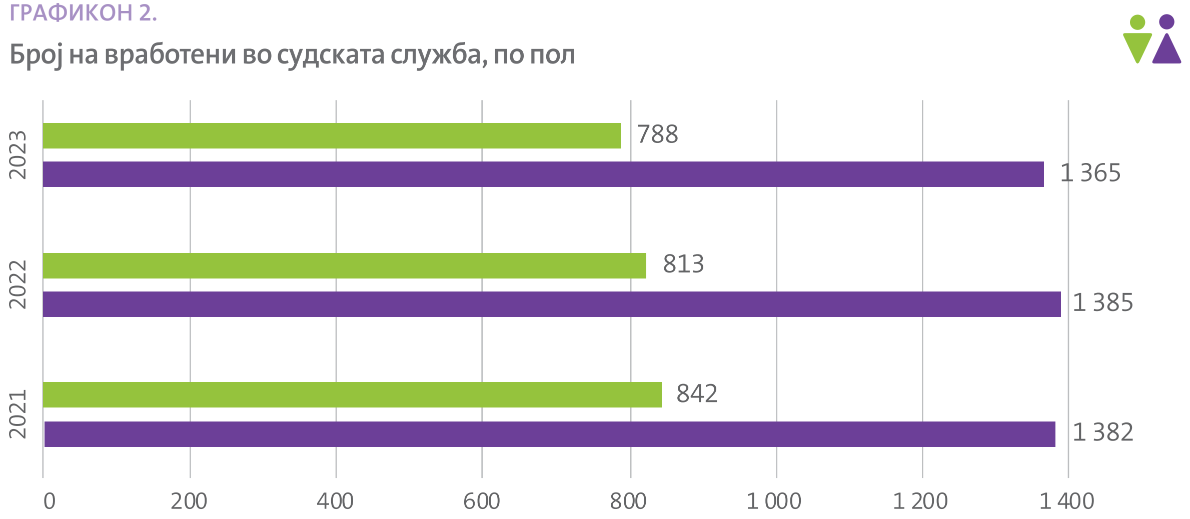

Извор: Извештај за реализација на судскиот буџет

Семејно насилство[1]

ТАБЕЛА 5.

Извршени кривични дела во врска со семејно насилство, по членови од Кривичен законик

	2021	2022	2023
Убиство	5	7	5
Убиство во обид	4	2	1
Телесна повреда	656	675	635
Тешка телесна повреда	22	26	30
Присилба	7	15	4
Загрозување на сигурноста	357	389	405
Противправно лишување од слобода	5	3	2
Обљуба со злоупотреба на положба	-	-	
Посредување во вршење проституција	-	-	
Вкупно кривични дела	1 056	1 117	1 082

ГРАФИКОН 3.

Број на сторители на кривични дела во врска со семејно насилство, по пол, %

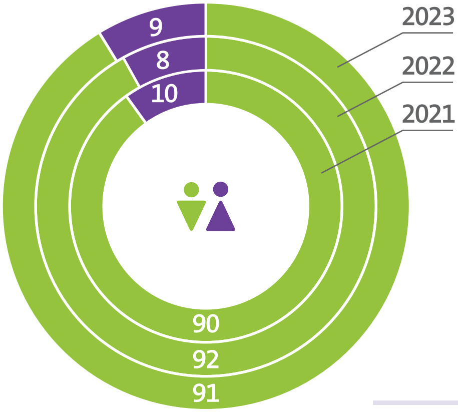

[1] Податоците во врска со семејно насилство се добиени од Министерство за внатрешни работи

ТАБЕЛА 6.

Број на сторители на кривични дела во врска со семејно насилство, по однос/сродство

Однос/сродство	2021	2022	2023
Сопруг	443	474	414
Сопруга	27	25	22
Син	177	171	195
Ќерка	11	10	5
Мајка	18	19	20
Татко	84	60	57
Поранешна сопруг	60	74	72
Поранешен сопруга	3	7	8
Маж во вонбрачна заедница	87	119	111
Жена во вонбрачна заедница	5	3	9
Останати мажи	137	163	152
Останати жени	45	29	32

ТАБЕЛА 7.

Број на жртви на кривични дела во врска со семејно насилство, по однос/сродство

Однос/сродство	2021	2022	2023
Сопруг	27	25	22
Сопруга	443	474	414
Син	62	58	50
Ќерка	59	44	42
Мајка	109	100	107
Татко	99	86	95
Поранешна сопруга	60	74	8
Поранешен сопруг	3	7	72
Маж во вонбрачна заедница	5	3	9
Жена во вонбрачна заедница	87	119	111
Останати мажи и жени	201	201	193

ГРАФИКОН 4.

Жртви на кривични дела во врска со семејно насилство, по пол, %

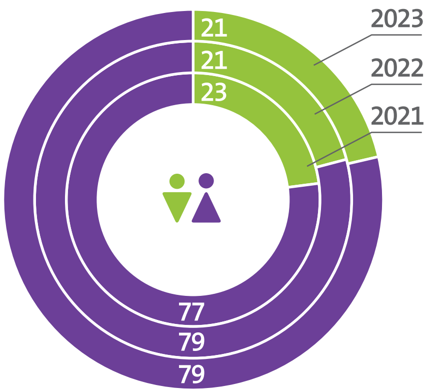

ТАБЕЛА 8.

Број на регистрирани прекршоци во врска со семејно насилство, по членови од Закон за прекршоците против јавниот ред и мир

	2021	2022	2023
Малтретирање во друг стан	113	72	62
Физички напад	119	128	88
Учество во тепачка	53	65	47
Карање и викање на јавно место	67	64	79
Оддавање на пијанство на јавно место	11	18	12
Останати прекршоци	16	19	33
Вкупно прекршоци за МВР	**379**	**366**	**321**

ГРАФИКОН 5.

Сторители на регистрирани прекршоци во врска со семејно насилство, по пол, %

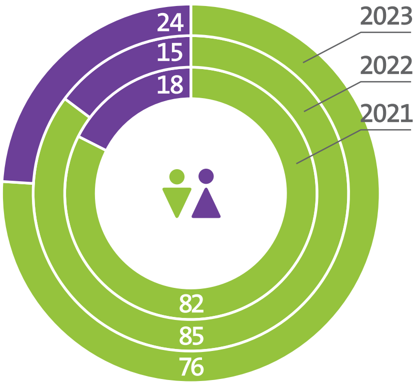

ТАБЕЛА 9.

Број на жртви на прекршоци во врска со семејно насилство, по однос/сродство

Однос / сродство	2021	2022	2023
Жртвата е сопруга на сторителот	67	51	58
Жртвата е сопруг на сторителот	16	8	18
Жртвата е дете на сторителот	33	29	29
Жртвата е родител на сторителот	75	58	56
Жртвата е поранешен брачен другар на сторителот	9	24	13
Жртвата е лице во вонбрачна заедница со сторителот	6	7	8
Жртви - останати (мажи и жени)	219	233	212

ГРАФИКОН 6.

Жртви на регистрирани прекршоци во врска со семејно насилство, по пол, %

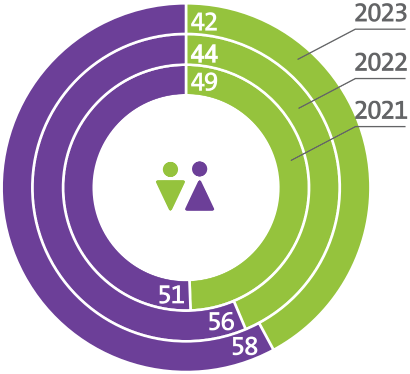

ТАБЕЛА 10.

Поплаки во врска со семејно насилство

	2021	2022	2023
Вкупен број на поплаки во врска со семејно насилство	3 761	4 421	5 300
Регистрирани сторители	3 771	4 495	5 405
Пријавени жртви	3 805	4 494	5 411

ТАБЕЛА 11.

Вкупен број на поплаки во врска со семејно насилство, по видови на пријавено насилство

Вид на насилство	2021	2022	2023
Физичко малтретирање	470	394	427
Психичко малтретирање	3 200	3912	4 784
Економско малтретирање	91	115	89
Вкупно	**3 761**	**4 421**	**5 300**

ТАБЕЛА 12.

Број на жртви во поплаки во врска со семејно насилство, по однос/сродство

Однос / сродство	2021	2022	2023
Жртвата е сопруга на сторителот	1165	1333	1578
Жртвата е сопруг на сторителот	216	215	361
Жртвата е дете на сторителот	372	385	448
Жртвата е родител на сторителот	807	927	1012
Жртвата е поранешен брачен другар на сторителот	342	489	514
Жртвата е лице во вонбрачна заедница со сторителот	135	209	241
Жртви - останати (мажи и жени)	771	936	1257

ГРАФИКОН 7.

Број на сторители во поплаки во врска со семејно насилство, по пол, %

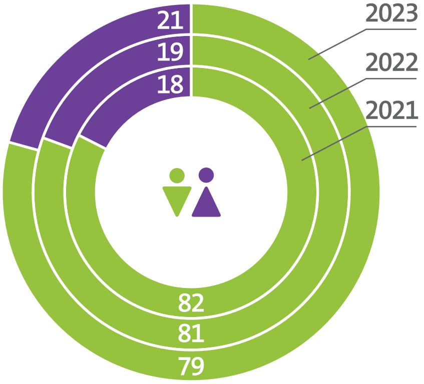

ГРАФИКОН 8.

Број на жртви во поплаки во врска со семејно насилство, по пол, %

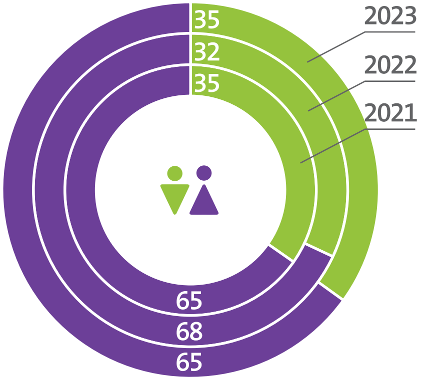

Државен завод
за статистика

Државен завод за статистика
„Даме Груев" бр.4, Скопје
www.stat.gov.mk